

Taxa postala
 plătite in num.
 No. 224713,929.

Szerkesztőség
 és kiadóhivatal:
 Cluj, Str.
 Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
 Havonta 110, negyedévre 320, fél-
 évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
 földre: Havonta 2, negyedévre 6,
 félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
 detések díjazás szerint. Az „UJ
 KELELET” a transilvaniai és bannai
 zsidóság egyetlen politikai napilap-
 ja. Cikkeink utánnomását csak a
 forrás megjelölésével engedjük meg.

Bérmegtétel
 leveleket nem
 fogadunk el.
 — Kéziratok
 megőrzését és visszakiadását nem
 vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Maron
 Ernő. Felelős szerkesztő: Jánosi
 Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
 szegi Ernő, Strada Cobălcescu 32

Ara 5 lej

Vasárnap, 1937. június 13.

5697. EV. XX. ÉVF.
 TAMUZ 4. 130. SZAM

Uj Népszövetség megteremtésének szükségességét hangoztatták a brit birodalmi konferencián a dominiumok képviselői

Vége felé közeledik a dominiumok konferenciája

London, június 12. Az angol dominiumok konferenciája erősen közeledik a befejezéshez. A sajtó, amely a zöldsasztal körül hozott előterjesztésekkel és határozatokkal érthető részletességgel foglalkozik, megállapítja, hogy a rendkívül válságos időben ülésező delegátusok az Egyesült Királyság külpolitikájának irányvonalát hosszú időre leszögezték. És pedig tekintve Anglia világhatalmi helyzetét, nem kevesebbet jelent, mint azt, hogy a történelmi fejlődés útja is adva van. Nem kell különös merészség ahhoz, — írják az újságok — hogy elmondhassuk, miszerint a világpolitika haladása kizárólag Angliától függ, mert nem kétséges, hogy a hajszálakon függő egyensúly megtartása is egyedül a brit nemzetre hárul. Ez volt a helyzet a múltban és a multhoz fokozottabban hasonló lesz, ha a hadfelszerelési program megvalósul.

A dominiumok képviselői pedig a következők mellett döntöttek: Minden körülmények között fenntartani a Népszövetséget és biztosítani a demokratikus fejlődést. Amint a Morning Post megállapítja, a kérdésről a legvilágosabban Lyons, Ausztrália premierminisztere nyilatkozott, amikor a következőket mondta:

Szívnünk mélyéből tesszünk hitet a demokrácia és a Népszövetség mellett, de ugyanakkor nem akarjuk, hogy ezt bármely velünk egyező gondolkodású kormányzat áthidalhatatlan ellentétként fogja fel. Tiszteljük a népek szabadságát és minden nemzetnek jogát az élethez. Célunk éppen ezért egy olyan Népszövetség megteremtése, melynek a világ minden országja tagja lehessen. Ennek az új Népszövetségnek okulnia kell a múlttal tapasztalataiból és módot kell találni arra, hogy a történelmi fejlődés folytán szükségszerűen bekövetkező elavulásokat revízió alá vethessék.

Az alap megvan, most már csak a reformok életbeültetése következik. A spanyol polgárháború bonyodalmai a legutóbbi napok határozatait folytán egyelőre tisztultaknak látszanak.

Küszöbön áll a nyugati paktum megkötése és a Duna-medence problémájának megoldása is parancsoló szükségesség lett.

Ezek után ez se várható sokáig magára. Mindezzel a dominiumok képviselői, akik eddig a „splendid isolation” (előkelő elzárkózottság) elve mellett tettek hitet, tisztában vannak és revidálták álláspontjukat. Hozzájárulnak tehát ahhoz, hogy a Foreign Office tovább folytassa Európa ügyeinek rendezésére irányuló munkásságát a demokrácia és a megreformált Népszövetség nevében. Teszik pedig ezt azért, mert remélik, hogy az említett kérdések megoldása után bizalommal vonul be minden állam Genfbe, melyet a világébe legszilárdabb alapjává kell kiépíteni. A londoni konferencia tehát megszabta Anglia politikáját, folytatja a Morning Post, mert ez irányvonal adva van: új alapokra fektetett Népszövetség és a demokrácia gondolatának fejlesztése.

A Foreign Office tehát nem térhet le erről az irányról és a nemzetközi diplomácia belátásától függ, vajjon az egyetemesség érdekében le tud-e mondani bizonyos egyéni elgondolásairól a köz javára. Ha igen, akkor Edennek, ki rendkívül optimisztikusnak itéli meg a helyzetet, igazat tesz.

London, június 12. Lyons ausztráliai miniszterelnök és Mackenzie King kanadai miniszterelnök tegnap több, mint egy órán át tartó kihallgatáson jelentek meg VI.

György uralkodó előtt, kit részletesen informáltak Kanada, illetve Ausztrália álláspontjáról az egyes világproblémákat illetően.

London, június 12. Az ir szabadállambeli választások időpontját július 5-ben tüzték ki. A választások eredménye elé angol politikai körökben rendkívül érdeklődéssel tekintenek, mert remélik, hogy a De Valera által képviselt erősen szeparatista mozgalomnak tekintélyes ellenzéke támad.

A kolozsvári királylátogatás

Ma délelőtt 12 órakor Károly királyt a kolozsvári egyetem bölcsészeti karának díszdoktorává avatják. Az uralkodó avatja fel az egyetemi kollégium épületét és az új muzeumokat

Cluj-Kolozsvár, június 12. Ma délelőtt tíz órakor érkezik Kolozsvárra Károly király öfelsége, akit az alkalommal — mint azt megírtuk, a szokottnál is fényesebb és pompázó kísérettel — fogadják a város hatóságok és a város, a pályaudvaron Tatarescu miniszterelnökkel élükön, a kormánytagjai, valamint a helyi hatóságok vezetői, a atodik hadtest parancsnoka, a különböző egyházak kiküldöttjei és díszszázad fogadják az uralkodót, akinek Draganu polgármester a város nevében átnyújtja majd a hagyományos kenyeret és sót. A miniszterelnökön kívül a kormányt Inculet helyettes miniszterelnök, Angheliescu dr. közoktatásiügyi miniszter, Pop Valér dr. ipari és kereskedelmi miniszter, Franasovici közlekedésiügyi miniszter, Mosoiu földművelésiügyi miniszter és Stefanescu Goanga közoktatásiügyi miniszter képviselik a kormányt az ünnepségeken. Ugyancsak jelen lesz Ion Lepadatu szenátusi elnök is.

Az állomásról az uralkodó és kísérete az egyetemi kollégium épületéhez hajtanak, ahol féltízegyre órákor istentisztelettel veszi kezdetét az ünnepség. Utána Stefanescu Goanga rektor méltatja az épület avatásának jelentőségét. A diákság nevében Nicolae Mihaila, a tudományos fakultás hallgatóinak elnöke, tart beszédet. Mindkettőjüknek válaszul az uralkodó. Háromnegyed tizenkettőkor a király és kísérete az egyetem épületébe vonulnak át, amelynek aulájában Károly király öfelségét az egyetem filozófiai fakultásának díszdoktorává avatják. A fakultás nevében Silviu Dragomir professzor terjeszti elő jelentését, amelyben a kultúra terén szerzett eredményeire való tekintettel a király díszdoktorrá való avatását fogja javasolni. Nicolae Draganu polgármester, a fakultás dékánja, beszéd keretében proklamálja díszdoktorrá az uralkodót, aki Tatarescu miniszterelnök beszéde után meg fogja köszönni a díszdoktori diplomát. Ezután Balan mitropolita az ortodox egyház, Niculescu blaji érsek a görögkatolikus egyház, Iulius Moldovan professzor pedig az Astra nevében üdvözlik az uralkodót, aki egy órákor kíséretével megsejleli az egyetemi kollégium különböző helyiségeit. Délelőtt félkettőkor az egyetem a kollégium épületében díszbeidéti az uralkodó tiszteletére. Délután négy

órákor az ifjúság sportünnepélye zajlik le a városi sporttelepen, majd 5-től 7-ig az uralkodó részt vesz az etnográfiai muzeum, az egyetem régiségi muzeum, a román történelmi intézet és a botanikus muzeum felavatásán. Este 9 órakor Angheliescu dr. közoktatásiügyi miniszter rendez bankettet ugyancsak a kollégium épületében az uralkodó tiszteletére. Ezt követően fél 11 kor fogadás lesz, 11 órakor a diákok adnak színdarabot az uralkodó tiszteletére, aki a program szerint fél 12 órakor fog a városból eltávozni.

Inculet helyettes miniszterelnök és Florian Stefanescu Goanga alminiszter, a kolozsvári egyetem rektora, szombaton reggel Kolozsvárra érkeztek. Inculet meglátogatta az egyetemi kollégium felavatásra váró épületét, majd az egyetemi rektorátus hivatalában értekezlet volt. Eugen Dunda dr. vármegyei prefektus, N. Draganu polgármester, Horváth rendőrvésztör, valamint az egyetem dékánjainak részvételével, amelyen revidáltak és különböző intézkedésekkel kiegészítették a királyfogadtatás programját. Ugyancsak szombaton megérkeztek Kolozsvárra a rendőr- és oszondőr-különítmények, valamint a rendőrközpontok és sziguranca detektívek, akik a kolozsvári hatóságoknak segítenek a kivételesen széleskörű rendfenntartó intézkedésekben.

Panamázis miatt le- tartóztatták Botosani város tiszti karát

Bucuresti, június 12. A botosani ügyészség utasítására ma délelőtt a rendőrség szennázóis letartóztatásokat eszközölt. Letartóztatták Ioan Romanescu volt liberális polgármesterrel az élen a város csaknem összes vezető tisztségviselőit, akiket nagyszabású panamázissal vádolnak. A letartóztatottak névsora a következő:

Romanescu volt polgármester, Constantin Botez főkönyvelő, Costica Vasiliu nyugalmazott pénztáros, Turel Mineaca a technikai osztály helyettes vezetője és Vlad Massievici, a város gazdasági ügyosztályának vezetője.

VILAG TUKRE

Beszél a mult...

Irta: Gábel Sándor

Régi, poros akták kerülnek elő, nem évszázados multtal bírók, csak 70—80 éves, kislejtezésből megmentett hatósági irások, szigorú, sőt goromba leiratok azokból a magasrangos hatóságok kancelláriájából valók, ahová elődeink reszketve tekintettek fel. Joggal félték minden magasabb leirattól, mert azok bizony ritkán hoztak örömet a zsidó hajlékokba.

Ha nem is lehet történelmi multnak nevezni, hiszen hét-nyolc évtized csak az egyén életében lényeges, mégis, bizonyos magasabb tárgyalgossággal nézhetjük, bírálhatjuk és magyarázhatjuk azt a közeleti atmoszférát, amelyet eme fakult irások élénk tárnak.

Zsidóvonatkozású fakult akták lapozgatása közben az a csatlhatatlan érzésünk támad, hogy reánk, zsidókra mindenkoron féltve vigyáztak, felettünk őrkdtek a hatóságok, hol több, hol kevesebb szeretettel, de mindig kellő éberséggel. Mindenkoron szigoruan nyilvántartandó elemek voltunk, már a Biblia idején is...

A magyar abszolutizmus idején a Bach-korszak magasrangú hivatalnokai, a hírhedt beamterek különös előszeretettel foglalkoztak a zsidókérdéssel, helyesebben: a zsidók kérdéseivel. Talán abból a szempontból is, hogy a zsidókon tudták adminisztrációs talentumukat a legszemléltetőbben Bécs felé kifejezésre juttani, ami aztán magasabb rangot és több pénzt jelentett. Budán, a magyar kir. Helytartótanács 1865. évi május 11-én kelt és gróf Pálfy Mór s. k. aláírásával ellátott, Bi harmegye főispáni helytartójához intézett érdekes rendelete tartalmazza többek között: „Tapasztaltatván miszerint az 1864. évi Martius 17-én kelt 24844 sz. szabályrendelet elalnére egyes társulatok, de főleg zsidó választbeli tömörülések az illető felsőbb végleges engedély elnyerése előtt is megalkulnak és törvényellenes, mert nem jóváhagyott; működésbe kezdenek, a közönség ezennel a folyó év Martius 31-én 4895 sz. a. kelt kegyes kir. udv. Rendelvény nyomán ezennel komolyan a feletti éber őrkdésre utasítatik, hogy az ímént idézett intézvény a vezénylőknek különbeni feleletre vonatása mellett szigoruan megtartassák, illetőleg az illetékes hatóság által szigoruan foganatosítsák. — Meghagyatván még különlegesen az izraelita vallású közönségnek, mikéért a hatósági területén illetőleg függőben lévő egyleti jóváhagyási tárgyalásokat, melyek ismét a működhetetési alapszabály tervezetét átídomitása végett beküldettek, minden késedelem nélkül fejjeztesse be, vagy — ha ez a vállalkozók által négy heti zárhatár idő alatt nem eszközölnétek — egész tárgyalást megszüntnek nyilvánítsa s az ebeli eredményt ide folyó évi Junius 15-ikéig jelentse fel. Ezen egész tényálladék vonatkozásnyá különösképpen afele társulatok és tömörülések nyilvánvaló működésére eszközölendő, amelyek izraelita vagy Mózeset követő vallásuk által firoczozottak lényenek...” Ebből a tagadhatatlanul jól össze-vissza cirkalmazott magas rendeletből sok mindent lehet következtetni és kiolvasni...

Az erdélyi zsidó felekezeti vezető szervek több alkalommal mutattak rá a felekezeti anyakönyvnek vezetésének fontosságára. A több, mint negyven év előtt életbe léptetett állami kötelező anyakönyvvezetés egyáltalában nem tette fölöslegessé a zsidó anyakönyvek pontos vezetését, jelentősége és fontossága az egyházi anyakönyvelésnek annyira kézenfekvő, hogy a nagyközönség előtt való propagálása és népszerűsítése emíness zsidó feladat. A mai, antiszemizmussal teletített atmoszférában sok hittestvérünknek megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a régi zsidó anyakönyv, amelyből hitelességgel lehet kimutatni, hogy mégsem mindenki galiciana; a nem közhitelességi, mai felekezeti anyakönyvnek hatalmas intern értéke van. Mindennapi esetek közé tartozik, hogy a nagyvilágba kikerült zsidó ifju a létért való nehéz küzdelmében a vallásgyakorlattal kissé balféle toldódik el. Elfelejtí idővel zsidó nevét, kohánitá, vagy levita származását, amiből a későbbi, komo-

Zsidók a román kultúra frontján (II.)

ZSIDÓK A ROMÁN KÉPZŐMŰVÉSZETBEN

Zsidó festőművészek küzdelmes sorsá a régi Románia kulturéletében

Kik teremtették meg a román képzőművészeteket

Bucuresti, június 12. (Az Uj Kelet tud.) Lapunk tegnapi számában közreadtuk az Unirea kör ciklusának első előadását. Az alábbiakban M. Maxy, a neves zsidó festőművész érdekes előadását közöljük a zsidóknak a román képzőművészetben vitt szerepéről.

— Történnie kellett valaminek, — mondotta Maxy — ha a román képzőművészet szempontjából engem, a zsidót, reprezentatívabbnak tartott a szakértők bizottsága, mint Bulgarastr, vagy Kimon Loghit. (Két jónévű román festő.) A román hivatalos fórumok meglepetésére engem és nem őket szemelték ki, hogy a párizsi kiállításon a román képzőművészetet képviseljem.

— Meg kell azonban állapítanom, hogy igen gyakran a festményen, mely a keresztény nézőt magával ragadja, a legkisebb hatást sem váltja ki a zsidó nézőből. A romániai zsidó képzőművészek mindezek ellenére számolnia kell azokkal, akik Dühringgel együtt mondják: „A zsidó faj kválitásait az emberiség érdekével pontosan ellentétesen képezte ki. A zsidó faj karakterének a többi népek testébe való beolvadása a legnagyobb veszedelmet jelentheti a népek szempontjából. Az igazi ok, ami egyben a zsidó faj alsóbbrendűségének is bizonyítéka, hogy a zsidóknak nincs tiszta tudományos szellem, alkalmatlan a filozófiára, képtelen matematikára, vagy más tudományokra, képzőművészetre, zenére, stb., csak jelentéktelen dolgok reklámjához ért... A zsidó faj perverz.”

Igy beszélt és irt Dühring és igen sokan vannak tanítványai közül, akik ezen az uton haladnak.

Goga és Davidescu színváltása

Az előadó ezután az antiszemitizmus politikai és szociális hátterét világítja meg, a képzőművészet szempontjából. Különösen művészet-támogató emberek politikai páfordulása érinti érzékenyen a zsidó festőművészeket. „Goga, mint kultuszügyi miniszter — mondotta Maxy — jelentős szubvencióval támogatta az általam alapított képzőművészeti akadémiát. Ugyancsak a zsidók barátja volt Davidescu, a költő is. „Néhány évvel ezelőtt — mondja Maxy — a következő meggyőződésének adott kifejezést előttem: *A román nép, majd száz-kétszáz év múlva egybeolvad a határain belül élő népekkel, elsősorban zsidókkal, németekkel és magyarokkal, az európai népek élére fog kerülni.* De akkor Davidescu ur az Indreptarea főmunkatársa volt, majd az Adeverunál szeretett volna elhelyezkedni. Ez nem sikerült. Vajjon ezért van-e, hogy nemrég a következő sorokat írta a Vremea hasábjain: „A harcot a zsidók ellen és csak ellenük kell folytatni. A zsidók és kizárólag a zsidók ellen. Mert csak az okok kiirtása vezet a következmények megakadályozásához. Így zuhanak a Gogák és Davidescuk.

Arról beszél ezután Maxy, hogy mi mindent tett Rathenau Németországra és mit tud tenni Blum a francia néptömegekért.

Zsidók a román festőművészet bölcsőjénél

— Mi, művészek számára sem adótt meg, hogy teljesen azonosíthassuk magunkat az emberek soráival, akik között élünk, hisz elgáncolva: utunkban... De a gáncsvetés nem az őszinték műve. Amikor az ország magasabb érdekei teljes és nagy áldozatkészséget követelnek tőlünk, művészeketől is, akkor bizony ott voltunk. Ott voltunk 1841-ben, 1913-ban, 1916-ban. És mindig ott leszünk, ha az ország érdekei megkövetelik. Mint ahogy 1848-ban ott voltak Iancu Barbu Iscovescu és Daniel Rosenthal zsidó festők. Rosenthal az első zsidó volt, aki érdemeiért állampolgárságot kapott Romániában. De Jehuda B. Iscovescut sem a véletlen dobta a 48-as román forradalom élére. Chaim Iscovicinak, a „mázoló“-nak volt a fia. Bécsben és Párizsban tanult és őt ketten voltak az elsők, akik Romániában képzőművészetet műveltek és terjesztettek. Ezt a megállapítást Stanescu tette az Atheneumban tartott előadásában.

— Ime így tették le a judaizmus veszedelmének első követ a román képzőművészetben — mondja ironikusan az előadó — és ez könnyen ellenőrizhető, ha valaki meg akarja tekinteni a két zsidó 16 vásznát az állami képzőművészeti múzeumban.

A száműzött zsidó festő

Maxy ezután rendkívül érdekes részleteket beszél el Iscovescu szerepéről a 48-as román forradalomban. Száműzték és Konsztantinápolyban tették el. Sirjára Bolintineanu szavait vésték:

*„Igy halt meg hazájától távol
A száműzött ifjú piktor
A könnyekbe fúlt álmok hőse,
Homlokán babérokoszorú...”*

A másiktól, Daniel Rosenthalról, aki mint román szabadsághős halt meg, 1852-ben, C. A. Rozetti mondta: „A zsidók... vérüket ontották ezért az országért, hisz állig hat éve, hogy egyikük az én hazámért életét adta.

— Bolintineanut és C. A. Rozettit régen elfelejtették. Ma mi, képzőművészek ko-

moly és végzetes veszedelmet jelentünk a román képzőművészet szempontjából. Vajjon a verseny termeli ki azt, vagy csak az antiszemitizmus bornírtasága? Ezért nem tudtuk a múltban elérni, amit akartunk... És ezért nem tudjuk elérni ma sem.

Zsidók nem festhetik a szentek lejeit

— Egyáltalában nem csodálkoztunk, amikor Nicolae Vermont, a nagy zsidó festőművész kitért. Különben sohse tudta volna megvalósítani vallásos kompozícióit... Így pedig ő lett a legkomolyabb templomfestők egyike.

— Hallottak-e Mose Sein-ről, Lázár Săineanu atyjáról, aki neves templomfestő volt, de a szenteknek csak a testét festhette meg, a fejét keresztény festők festették? Így vándoroltak ki Max Klang Angliába, Feldmann Athénbe, Moskovitz Franciaországba. Egyetlen zsidó festőművész, Paul Focsăniuanu szobrász érthette el hogy az államtól megbízást kapjon. Az egyetlen homlokzatát kellett volna szoborművekkel díszítenie, de ő is meghalt, mielőtt művét befejezhette volna. Arthur Szegál Berlinben szerzett hírnevet a román festőművészeknek. A hitlerizmus elől azonban Majorcába, majd Londonba kellett áttánnie székhelyét. Bucurestiből került el Ernest Stern, Németország egyik legnevesebb díszletfestője és Reinhardt jobbkeze is. A hitlerizmus elől Hollywoodba, majd Londonba került. Pascu Ghiurghiuban könyvelésből élt, Párizsban a legnagyobb festők között emlegették a nevét. Nicolae Groteanu, a párizsi Őszi szalón megalapítóinak egyike. Sok vászna van a Luxemburg múzeumban.

Nálunk Vermonton kívül csak Mütznert tudott beérkezni. Arthur Mendel metszetei, Viorel Sanilievici képeiről beszélünk. Ez a román képzőművészet zsidó galériája.

— Nincs semmi bennük a forradalmiból, az uttörők nehézségéből. Kispolgári ízlés, romantika, líra, könnyű és népszerű feladatok, becületlen munkakészség, határozott jóhiszeműség és sok-sok szeretet, a

művészet, valamint a román kollegák felé. Alkalmazkodtak környezetükhöz. Tagjai voltak az „Tinerimea Artistica“ szervezetének. Okos, alkalmazkodó munkájukkal szemben megalakult az „Arta Română“, az első forradalmi megmozdulás a román művészetben. Ezt a forradalmat kizárólag román művészek hívták életre. Egyetlen zsidó sem volt közöttük és ez egyúttal válassz Nicolas Rosu urnak (a román jobboldal egyik publicistája), aki szerint mi, zsidók csak forradalmakhoz értünk.

Iser, a zsidó festőszent

— De ne beszéljünk csupán a művészetéről — mondotta Maxy. — A zsidó vásárló közönség maga is idegenkedett a modern képektől. Az én képeim vásárlóinak zöme ma is keresztények közül került ki. Az előadó szívedélyes szavakkal vádolja meg a regábeli zsidó közönséget, mely nem támogat semmit, ami zsidó és egy zsidó lapot sem tud fenntartani.

M. Maxy hosszasan beszél ezután a román festőművészet egyik különös figurájáról, a zsidó Iser-ről.

— Előbb rajzoló és karrikaturista volt. Sem előtte, sem utána nem élt nála tehetesebb karrikaturista Romániában. Azt nyújtotta ezen a téren, amit Arghezi a költészetben és Cocea a regényirodalomban. Később kezdett festeni. Senki olyan erővel nem fejezte ki a román paraszt nyomorúságát, a drótsövényeken fennakadó katonát, a boros és nyomasztó keget, mint a zsidó Iser. Párizsba költözött, ahol titáni munkába kezdett. Iser világhíre a román festészetnek is világhíre. Az ő dobordzsaí tatar női a festőművészet ritka gyöngyei.

— Luchian és Grigorescu után Patrascu és Iser tekintik a mai román plasztika megalapítóinak. Nem él román festő, aki mélyebben és több román természetességgel festette volna meg a dobordzsaí táját, az agyondolgozott és nyomortól fáradt parasztot, mint ez a zsidó művész, aki itt nőtt és fejlődött nagygyá közöttük. Maga Goga ur is így van ezekkel a képekkel. Szídjá a festőt, mert zsidó, de megveszi a képét, mert csodálatosan művészi.

A „Judaizmus“ a festészetben

— A két romániai művészegyesület: a Tinerimea Artistica s Arta Română közötti antagonizmus a végtelékig kiéleződött. És míg ez a harc folyt, Marcel Iancu zsidó festő és építész M. Maxyval együtt megnyitják a str. Corabieien a modern művé-

szek első nemzetközi szalónját. A mozgalomhoz a legnagyobb román festők csatlakoznak, mint Const. Brancus, Mitica Patrascu, V. Brauner és számos belga, német, francia, szarv és lengyel festő. A mozgalmat Eugen Filotti meghatalmazott miniszter sok jóakarattal támogatta. A szalón sikere azonban megindította az antiszemita offenzíváját. A mozgalomról kiűzték, hogy judaikus és indexre tették. Ettől a pillanattól kezdve az összes zsidó festőket, a konzervatívokat is besorozták ebbe a modern szalónba.

Ezután Maxy felsorolta a következő romániai zsidó művész-tehetségeket: Hervi Dániel, Jean Dávid, Perachim modernnek, Craid asszony, Wepper asszony, Capitanescu, Josif Arnold, Siegfried és Juster, inkább régi vágásokon haladnak... És még sok névtelen fiatal, akik lelkesen küzdenek és bíznak... mindannyian magukban hordják a zsidó génusz erejét, zsidó művészek, akiket a sors arra rendelt, hogy a román életközösségbe illeszkedjenek, néha együtt legyenek boldogok ezzel az országgal és hogy büntül rójják fel számukra az életet.

Maxy ezután az új irányzatokról beszélt. — Egész városok épülnek fel az új irányzatok fejlődésének befolyása alatt.

— Nézzék például az új Bucurestit, melyet modern építészek, közöttük igen sok zsidó, építettek.

— Ha bizonyos körök minket vádolnak azzal, hogy leromboljuk a tradíciókat a művészetben és építészetben, hogy megsemmisítjük a román-bizánci stílust és a judaizmus erjesztő erejének tulajdonítják a modern vonalak és az új képzőművészet forradalmát, minden szerénységünk mellett vállaljuk a vádak történelmi felelősségét. Ezt annál is inkább, mert a vádlók maguk is modern művészhez, vagy építészhez fordulnak, modern házat építenek és modern képet vásárolnak...

— A botanikus kert hírel. Az elmúlt meleg napok korai virágzásra keltették az ujonnan létesült rózsakert szebbnél-szebb rózsáit. Tul korán kezdenek már virítani a díszbokrok közül a keletázsiai Budleya-fajok és a jóillatú fagyal (Ligustrum) fajok. Az igazgatóság értesíti a nagyközönséget, hogy vasárnap, június 13-án a botanikus kert csak a Pasteur uca felől közelíthető meg, mivel a főbejáraton a (Regala uocán) csak a speciálisan meghívott vendégek léphetnek be, tekintettel Ofelsége II. Károly király magas látogatására, az új botanikus muzeumi épület ünnepélyes megnyitása alkalmával.

Oly hamvas, mint a barack - mondják ezt az Ön bőréről is?

A hamvas bőr oly érzékeny! Szépségének könnyen árthat a rossz szappan használata... Minden szépségpolás alapja a jó szappan: az Eldo Lilas Grand Luxe. Nyhe habja a pórusokból eltávolít minden tisztatlanságot, ami az arcbőrt veszélyeztet. A bőrt ápolja, finomnak és üdének megtartja.

ÉS SOHA SE FELEJTSE EL: A bőr ápolására és szépítésére nappal az Eldo Ideal Creme A bőr tisztítására és táplálására pedig éjjel az Eldo Citromos Cold Cream

ELIDA

Lilas Grand Luxe

KÖZGAZDASÁG

Magyarország nehézségeket gördít a román tűzifakontingens megállapítása elé

A román-magyar külkereskedelmi és fizetési egyezmény ismét revízióra szorult és az erre vonatkozó tárgyalások most vannak folyamatban. A megbeszélések során azonban máris komoly nehézségek merültek fel, mivel a magyar delegáció kormányának azon óhajta sához igazodik, hogy a romániai árut Magyarország is lehetőleg áruval fizesse meg és így eliminálhassa azt a jelentékeny deficitet, amellyel a két ország közötti külkeresked-

mi mérleg zárul.

A magyar bizottság módosítani kívánja a petróleum és a tűzifa behozatali, illetve fizetési feltételeit. A felmerült nehézségeket illetően román körökben oly komolyaknak tartják, hogy a megegyezés létrehozása érdekében maga Pop Valér iparügyi miniszter lépett közbe és vette át a román szakköztségek irányítását.

Tőzsde

A hivatalos devizaárfolyamokat a jegybank változtatlanul hagyta.

A valuták magánforgalmi árfolyamai változatlanok. Svájci frank 41-42, francia frank 8.10-8.20, angol font 875-885, cseh korona 6-6.20, pengő 34-36, schilling 33-34, dollár 175-177, Napoleon arany 1115-1120 lej.

Az értékpapírpiacon a fix kamatozású valörök erősen megszállárdultak, a részvények általában véve lanyhák. Az 1916-os Imprumut National 61-ről 62-re, az 1922-es kisművelési kötvény 54-ről 54 féltre, Impr. de Stabilizare 58 félről 59 féltre, Desvoltare 49 félről 50 féltre szállárdult. Inzestare 72, Consolidare 33, adóban 33 egynegyed.

A részvények közül Banca 4700, Românească 420, Credit Industrial 610, Mica 1580, Resita 580.

Arlejtések

Szeszmonopol vezérigazgatósága, Bucuresti: Julius 1-én 15 millió darab parafadugó beszerzése.

Timisoarai városi vízmű: június 30-án 200 tonna Portland-cement beszerzése.

Szeszmonopol vezérigazgatósága, Bucuresti: Julius 3-án árlejtés 3000 kg. viasz beszerzésére.

Hadügyminisztérium, Bucuresti: Június 26-án a tűzérzés részére fenyődeszka, búkkdeszka, nagyobb mennyiségű kereküllő, kerék talp és egyéb szekrényanyag beszerzése.

Autonom Monopolpénztár, Bucuresti: Jun. 23-án a slánci sóbányák részére 33.000 láda beszerzése.

Dohánygyár, Timisoara: június 25-én 350 köbméter 12 mm vastagságú fenyődeszka beszerzése.

Arad városa: június 22-én az aszfaltgyártás javítás munkálatainak kiadása az 1937-1938. évre.

Határőrhadtestparancsnokság, Bucuresti:

Ha kapcsolatot keres Palesztinával,

forduljon bizalommal hozzánk.

Utmutatással szolgálunk. Kapcsolatokat létesítünk. Megvédjük érdekeit.

Vállaljuk vagyontérkei kezelését, Vállaljuk bizalmas megbízásait. Piacanalizist készítenk minden szakma részére.

Előkészítünk egzisztenciát biztosító társulásokat. Tökéletes helyzetismeretünk révén minden üzletágban gyors és precíz elintézést garantálunk.

„SHWIL“
OFFICE FOR BUSINESS RELATIONS

Dux Manó P. Vidor
TEL-AVIV, P. O. B. 1955.

Nemzetközi választékyeg mellékését kérjük.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, június 13.

Bucuresti. 7.30: A reggeli műsor közvetítése. 9.55: Istentisztelet. 13: Időjárásjelentés. Vizálás. Sport hírek. 13.10: Zenekari hangverseny. 14.10: Időjárásjelentés, hírek. 14.25: A hangverseny folytatása. 16: Gazdáknak. 18: Szórakoztató hangverseny. 19: Előadás. 19.25: A hangverseny folytatása. 20: Előadás. 20.25: Karének. 21: Hangjáték. 22.05: A rádiózenekar esti hangversenye. 22.30: Időjárásjelentés, hírek. 22.40: Sport hírek. 22.55: Operetthangverseny. Közreműködők: Emilia Gutzanu, Victoria Costescu-Duca, Aurel Alexandrescu és Lucian Naru.

Budapest. 10.30: Hírek. 11-12.10: Egyházi ének és szentbeszéd. 12.15-13.15: Ev. istentisztelet. 13.20: Időjelzés. 13.30: Zenekar. — 14.05: Rádiókrónika. 15: Hanglemek. 16: Előadás. 16.50: A Diósgyőri Vasmunkások Dalárdája. 17.30: Előadás. 18: Cigányzene. — 19.15: Elbeszélés. 19.15: Kubelk Antal hegedű. 20.20: Felolvasás. 20.50: Sporteredmények. 21: Alexandra, operet 3 felvonásban. 23.50: A rádió szalonzenekara. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Hétfő, június 14.

Bucuresti. 6.30: A reggeli műsor közvetítése. 13: Hírek. Sport hírek. 13.30: Hanglemek. 14.10: Hírek. 14.30: Hanglemek. 15: Hírek. 19: Időjárásjelentés, csevegés. 19.10: Szórakoztató hangverseny. Flechtenmacher: Román nyitány, Wagner: Baletzene a Rienzi-ből, Strauss János: Keringő, Cerepin: Román, Dvorzák: Szláv rapszódia, Debussy: II. arabeszk, Silvestri: Román néptánc. 20.10: Előadás. 20.30: Hanglemek. 21.10: Előadás. 21.25: Rádió Románia: hanglemek. Rádió Bucuresti: Kamarazene. Beethoven: Esz-dúr négyes zongorán.

Budapest. 11: Hírek, 13: Déli harangzó. 13.05: Szalonötös. 13.30: Hírek. 14.30: Postászenekar. 15.40: Hírek. 17.15: Diákféltára. 17.45: Hírek. 18: Előadás. 18.20: Zongora. 18.50: Előadás. 19.20: Kékes Irén magyar nő-tánc énekel. cigányzenekissérettel. 20.15: Utóidőjárásjelentés. 23.05: Hanglemek.

APROHIRDETÉSEK

Agilis utazó bármilyen szakmából jutalékos képviselőt keres. Dr Stern Ignác Alba-Iulia.

Málnás-fürdő. Első ízben 1937 junistól szeptemberig ort. kóser penzió a brasovi ort. főrabbi felügyelete mellett. Komfortos lakás, elsőrangú étkezés.

Tökeelőfő bejegyzett kereskedelmi ügynök — bármilyen képviselőt vállal, rentábilis üzletbe vagy vállalatba betársulna. Megkeresést „Ügynök” jellegre a kiadóba kérek.

Kertes házban uccai parkettes butorozott szoba kiadó. Ugyanott Dániel-kályha eladó. Braşianu 45.

Vaskassza, különféle irodabutorok eladók. Megtekinthetők délelőtt. Atlas S. A. Str. Gutenberg 2.

Fa- vagy butorszakmában jártas mérlegképes könyvelő román, magyar, német nyelvtudással keresek. Ajánlatokat „Perfekt” jellegre, fizetési feltételek és eddigi működés feltüntetésével a kiadóba kérek.

Bonősilne 41 éves érettségizett és főiskolát járt többmillió lej készpénzzel rendelkező kereskedő megfelelő kereskedelmi vagy ipari vállalatba. Elvenne megfelelő koru intelligens nőt. Házasságkötvetitők kizárva! Diszkréció mindkét fél érdeke. Levelet „Szolid” jellegre a kiadóhivatalba.

Fiatal szakképzett textil, női divatáru segédét azonnali belépésre felvesz Frenkel Zoltán, Saturnare.

Különbejárati butorozatlan szoba — esetleg fürdőszobahasználattal — július 1-re kiadó. Rosenthal, P. M. Viteazul 10.

Kereskedelmi cég keres 80-100.000 lejig közreműködő vagy csendes társat, vagy ezen összeggel rendelkező egyén elhelyezkedést talál, mint utazó vagy hivatalnok. „Pénz garantálva” jellegre.

Oradea-Nagyvárad vezető ort. kóser vendéglője: Stern, Str. N. Iorga.

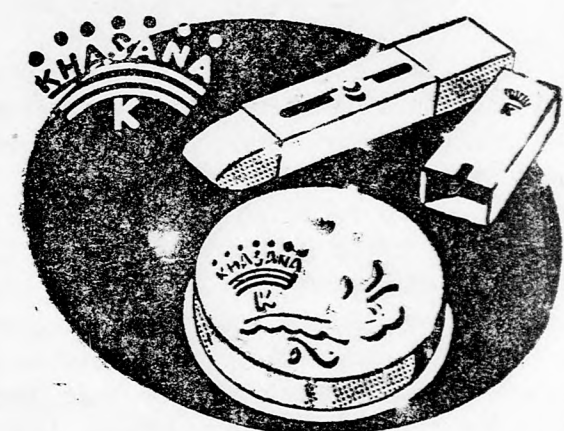
Önálló keresettel bíró, anyagilag független, intelligens urilány komoly életpartnert keres. Kizárólag komoly érdeklődők írjanak. Szeretném ha szeretnének” jellegre a kiadóba.

Eladó Singer süllyesztős varrógép. Megvételre keresünk rolfilmes fényképezőgépet. „PAX” Cluj, Cal. Victoriei 6.

Arckifejezését megfiatalítja és megszépíti

néhány másodperc alatt KHASANA-ajkkrúz és arcpirosító. Ajkának és arcának friss és rózsás színárnyalatot kölcsönöz. KHASANA - ajkkrúz és arcpirosító nem színteljedik el idő- és csókállók. A modern színárnyalatok: super coral és karmin. Minden típus számára a megfelelő színárnyalat!

KHASANA

20 és 25 literes tejkanna (patent), 60 lit. óránkénti teljesítőképességű „Alfa” tejfőzőgép eladó Schwartz Ignácnál, Str. Gen. Poetas 23.

Finzier ruhafestő és tisztító. Telefon 508. Str. T. Vladimirescu 11. sz. Elsőrendű munka! Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Magányos urinő tisztviselőnek lakótársnő keres. Str. Bariţiu 16/a, földszint.

Fogtechnikusság, tökéletes munkák ajánlatát kérem. Garai Pál, Simeria.

Rentábilis iparvállalat keres tőkés társat. Tőke 500.000 lejtől. Ajánlatokat „iparvállalat” jellegre a kiadó továbbít.

Betársulhat szakember 300.000 lej tőkével. Sigheten 40 év óta fennálló, jól jövedelmező angros és detail fűszer- és rövidáruüzlethez. Bővebbet Káhn Kálmán ziarist Sighet cimen.

Magas áron vásárolok

régiség, szőnyeg, zongorát, butort, ékszer. Hívásra odautazok. STERNBERG régiségkereskedő Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 13.

„Siestában” nyaraljunk Szovátán. Panzió komfort. Információ: Cluj, Iuliu Maniu 39. Telefon: 252.

Hölgyek figyelmébe! Művészies parókák készítés már 1400 lejtől. Parókák tartós ondulása 200 lejtől. Legrégibb és legmegbízhatóbb cég. Összes külföldi különleges ségekkel szolgálók. Mussa hölgyfodrász, P. Unirii 23.

Gyárosok és nagykereskedők figyelmébe. „Hesa” birou de agentura Craiova, Braşianu 40, jól bevezetve, vállalat csakas komoly képzeteket.

Kóser vegetárius étterem nyílik június 15-én Clujon Calea Marechal Foch 21 alatt. A legkínálóbb, izletes ételek. Kellems helyiség. Olcsó abonoma árak.

Házvezetőt keres középkorú magányos ur. Intelligens, jömegejelentésű, kedélyes, független uriaszony kényelmes, állandó, nyugodt otthon találna. Fényképes ajánlatot. „Nyugalmas” jellegre a kiadóba kérek.

Kedvezőtlen döntést hozott a semmitörzsek az elvesztett künnlevőségek leírása ügyében

Több ellentétes bírói döntés hangzott el arra vonatkozólag, hogy az adóalap megállapításánál a teljesen elvesztett künnlevőség a bruttó nyereségből levonható-e, vagy pedig a tartalék-alap terhére könyvelendő a be nem hajtható követelés. A Semmitörzsek május 13-ai 162 sz. ítéletével kimondta, hogy az adózó adóköteles tiszta jövedelmének megállapítása céljából nem vonhatók le véglegesen elvesztett követelések, mert azokat már egyszer fedezik az adótörvény 32 cikkének a. és b. bekezdésében szereplő tartalékokból. A pénzügyminisztérium utasítást adott, hogy a pénzügyigazgatóságok ezen döntés értelmében vessék ki a folyó évi adókat és ahol lehetőség van az előző években történt ily, a Semmitörzsekkel ellentétes döntéseket fellebezzék meg.

Rövid üzleti hírek

Bucurestiben 6 millió lej alaptőkével a Galeries Lafayette-hez hasonló nagyáruház alakult meg. Az alaptőkét a következők jegyezték le: dr Tolnai János, a timisoarai Gyapjupar igazgatója és Stelian Ionescu egyenként 2-2 millió lej, Mihail Kogălniceanu 700.000 lej, Ing. G. Urdareanu, Alex. J. Mavrodil és Aureliu Ion Popescu egyenként 400.000 lej, valamint Valentin Totescu 100.000 lej részvényjegyzéssel. A vállalat a bucaresti központ részére kibérelte a Cec volt helyiségeit, Calea Grivitei fiókot állít fel és egyben elhatározta, hogy Arad, Brasov, Timisoara városokra is kitejeszi fiókhálózatát. Az új vállalat egy cseh konzorcium érdekeltségébe tartozik, mely Prágában és mintegy 20 csehszlovákiai városban tart fenn hasonló nagy áruházakat.

NYILTÉR *)

Kérjük azokat az igen tisztelt sorsjegyvásárlókat, akik sorsjegyüket Blatt Dezső cluj-i ügyöntől vásárolták, sziveskedjenek a Colectura Oficiala a Loterii de Stat Cluj, eladási osztályánál, str. Regina Maria 46, legkésőbb folyó hó 14-én este 10 óráig megjelenni, hol sorsjegyüket átvehetik.

Colectura Oficiala

*) E rovatban közölték nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Tizenöt van

Az akadémia

London, június 12. Meghatottság nélkül hatvan, frakkba öltözött június délután paviliónjának ülésteremében a d'Académie de la Science és a d'Académie de la Littérature megnyitását győztesen nyert meg. Az akadémiák között nem lehetett mált legjobban, hogy a től kellett maradni, amikor akadémián nyomó része először márványpadlós terem papai tudományos akadémia tudományok és művészetek tagjai és a tagok s különbség nélkül me nek ezen a téren kiv

Senki sem csodálta a Academia de la Science és a d'Académie de la Littérature. Sőt Annál nagyobb az azon kiváló humanisták vanadik születésnap kategóriának, hanem szülő tudományos akarta megünnepele országokban a bizonyítványi adalmi vagy politikai dönti el az elismerés, kettősen font határozása. Az Akadémia nem katolikus zsidó. Nemzetek száma 5 német, 5 francia, 1 angol, 1 norvég, 1 dán, portugál és 1 cseh. A tudomány egyetlen megszorított fejezetten vallásellen

Az új tudomány világ legelőkelőbb. Egyenes utódja a cseinek, amelyet négy legnagyobb Csai, Heck János, P. tasio de Filis alap ismeri latinított Stéllutus, De Filis tagja lett 1610 ap ellenségeinek, az dőzéseivel szemben Lincei tudosaiba Róma elfoglalásá re szakadt — egy de életrajz egy Akadémiát kellett és bizonyos, hogy anyni világszerte ban, mint most, a mia épületét. A C kán egyik legbágy igényeknek meg teremmel lehet akadémiás egyes selen.

Külön

A tagok előkel tudós van: Max Bohr Niels, a k Tanára, három a Rockefeller Inté Millikan, a pasa ztékének vezetője tem biológiai la Két német: Deh t ut igazgatója é elméleti fizika k vábbá az osztrá Zeeman, az ams De a Nobel-dí zottak között a munkájával ige volna az emberis

Fogke- ellen Solvolin

A fogpép, amely lemmészetes KARLSBADI Forrással tartalmaz habzó szappanmentes

Tizenöt protestáns és zsidó tagja van az új pápa tudományos akadémiájának

Az akadémia német tagjai nem kaptak utlevelet, hogy részt vehessenek a megnyitó ülésen

London, június 12. Lehetetlen volt egy kis meghívottak nélkül nézni azt a körülbelül hatvan, frakkba öltözött tudóst, akik a nevezetes júniusi délutánon a Vatikán IV. Pius szobájában a Pontificia Academia Scientiarum üléstermében a Pontificia Academia delle Scienze első ülésére gyűltek össze. Az Akadémiát XI. Pius pápa alapította, de megnyitását gyenge egészségi állapota miatt nem lehetett jelen. Bizonyosan ő sajnálta legjobban, hogy orvosainak tanácsára távol kellett maradnia a nevezetes eseménytől, amikor akadémiaja hetven tagjának túlnyomó része először foglalt helyet a világos, márványpadlós terem sötétzöld székeiben. A pápai tudományos akadémiát XI. Pius a természettudományok fejlesztésének céljából alapította és a tagok sorába nemzeti és vallás-különbőség nélkül meghívta mindazokat, akiknek ezen a téren kiváló érdemeik vannak.

Senki sem csodálkozott volna, ha a Pontificia Academia tisztán katolikus intézménnyé válik. Sőt: természetes lett volna! Annál nagyobb azonban XI. Pius pápának, a kiváló humanistának érdeme, hogy nyolcvanadik születésnapját egy, nem bizonyos kategóriának, hanem az egész emberiségnek szóló tudományos intézmény megnyitásával akarta megünnepelni. Ma, amikor bizonyos országokban a bizonyítvány, gyakran a születési bizonyítvány és egyik vagy másik társadalmi vagy politikai csoporthoz tartozás dönti el az elismerés és érvényesülés lehetőségét, kétféleképpen fontos és jelentős a pápa elhatározása. Az Akadémia hetven tagja közül tizenöt nem katolikus, hanem protestáns és zsidó. Nemzetek szerint 33 olasz, 6 amerikai, 5 német, 5 francia, 5 belga, 4 holland, 3 angol, 1 norvég, 1 dán, 1 lengyel, 1 argentin, 1 portugál és 1 cseh. A meghívás egyetlen kritériuma a tudományos munkásság volt és egyetlen megszorítása: a tudós ne legyen kifejezetten vallásellenes vagy ateista.

Galileo akadémiaja

Az új tudományos intézmény bizonyosan a világ legelőkelőbbjeinek sorába tartozik. Egyenes utódja a hajdani Academia del Lincei, amelyet a 16. század elején a kor négy legnagyobb természettudósa Federico Cesi, Heek János, Francesco Stelluti és Anastasio de Filiis alapítottak. (Az utókor jobban ismeri latinított neveiket: Caesius, Heekius, Stellutus, De Filijs). Ennek a társaságnak tagja lett 1610 áprilisában Galileo Galilei, aki ellenségeinek, az ostobaság és rövidlátás üldözéseivel szemben mindig védelmet talált a Lincei tudósaiban. Az Akadémia 1870-ig Róma elfoglalásáig állt fenn: ekkor két részre szakadt — egy olaszra és egy pápára, — de életképes egyik sem volt. A régi, pápai Akadémiát keltette most új életre XI. Pius és bizonyos, hogy egyetlen korban sem volt annyi világszerte elismert nagy tudós sorában, mint most, újjéledése után. Az Akadémia épületét, a Casina di Pio IV-ét, a Vatikán egyik legbájosabb műemlékét a modern igényeknek megfelelően rendezték be és új teremmel lehetővé tették, hogy valamennyi akadémikus egyszerre vehessen részt az üléseken.

Kilenc Nobel-díjas a tagok sorában

A tagok előkelő sorában kilenc Nobel-díjas tudós van: Marconi a világhírű feltaláló, Bohr Niels, a kopenhágai egyetem fizikatanára, három amerikai: Carrel, a newyorki Rockefeller Intézet biológiai professzora, Millikan, a pasadenai egyetem fizikai tanácskésnek vezetője, Morgan, a pasadenai egyetem biológiai laboratóriumának igazgatója. Két német: Debye, a Kaiser Wilhelm Intézet igazgatója és Planck, a berlini egyetem elméleti fizika katedrájának büszkesége, továbbá az osztrák Schrödinger, a gráci és Zeeman, az amszterdami egyetem tanárai. De a Nobel-díjjal eddig még nem jutalmazottak között alig van akár csak egy is, aki munkájával igen fontos szolgálatot ne tett volna az emberiségnek. Csak a német Abder-

halden, a cambridgei Birichoff, a gyarmati betegségek nagy tudósa, Castellani, Cuenot nancyi professor, Levi-Civita, Nobile tábornok, a kitűnő légügyi szakértő, lord Rutherford, a princetoni Hugh Taylor, a prágai Tschermak-Seysenegg, a matematikus Volterra neveit említjük. Sajnos, valamennyiük felsorolására nincs helyünk, bár a legszebben külön-külön méltatnánk valamen-

nyük tudományos érdemeit; tanulságos és bizonyára hasznos lenne.

A jelenlévők

Az olasz akadémikusok közül csak Ghezzi atya, a kínai zi-ka-vei meteorológiai állomás igazgatója nem lesz jelen. Nem tudta ott hagyni az általa alapított intézményt, amely a tudományos eredményeken felül a hajósoknak és a hajózásnak. A külföldiek közül is csak kevesen hiányoznak; elsősorban olyanok, akik munkásságukat nem tudták félbeszakítani. Hétfőn délután kellett volna a pápa jelenlétében megtartani az Akadémia első ülését, azonban a pápa gyengélkedése miatt ezt az ünnepélyes aktust egy nappal el kellett halasztani. Minthogy csak az utolsó pillanatban történt az intézkedés, a tudósok legnagyobb része frakkba öltözve megjelent a Casina di Pio IV.-ban, ahol hamarosan — a megnyitótól helyett — érde-

kes ismerkedési délután kezdődött. Carrel most találkozott először Schrödingerral, Birichoff és Taylor Tschermakkal, az oslói Bjerknes a holland Bugtendikkal.

A mintegy hatvan öszhaju vagy deresedőfejű tudós ismerkedési délutánján nemzetek és világrészek, felekezetek és fajok találkoznak nagy, békés egységben. Ma, amikor oly nagyhangon és határozottan igyekeznek elválasztani embert embertől, nem lehetett jó érzés és megnyugvás nélkül szemlélni ezt az egységet, amelyet egy nagyon magasan álló és nagyon bölcs ember kovacsolt egybe. Ezért volt lehetetlen meghatározottan nézni az Akadémia megnyitói ülését, amelyen egymás mellett láttunk olaszt és angolt, csehét és osztrákot, katolikusokat, protestánsokat és zsidókat. Csak németet nem láttunk! Nincs sok kedvünk az okok részletezéséhez és így csak a krónikás kötelességét teljesítve közöljük: az Akadémia megnyitói ülésére nem kaptak utlevelet!... (B. I.)

Uriszabósgomai áthelyeztem

Calea Regele Ferdinand 2 alól

Str. Regina Maria 10. sz. alá

Silberger Ernő

Egy közismert bucuresti orvos rejtélyes öngyilkossága

Anyja temetésén előre bejelentette végzetes tettét dr. Leon Weintraub

Bucuresti, június 12. Megdöbbentő és rejtélyes öngyilkosság tartja izgalomban a főváros közvéleményét. Dr. Leon Weintraub közismert bucuresti orvos tegnap éjszaka megmérgezte magát és mire észrevették végzetes tettét, már halott volt. Levelet hagyott hátra, amelyben szerelmi bánattal indokolja meg öngyilkosságát.

Leon Weintraub dr. rendkívül tehetséges ember volt. Felesége Gall-leány, régi moldovai bojár-család gyermeke. A legjobb anyagi viszonyok között élt és reményteljes jövő előtt állott.

Néhány héttel ezelőtt vesztette Weintraub dr. az édesanyját, akinek sirjánál a következő kijelentést tette a fiatal orvos: — Nemsokára én is követni foglak!

Tegnap éjszaka egy női hang telefonon felhívta dr. Cana orvost, Weintraub barátját, akit arra kért, hogy azonnal siesse Weintraub lakására, mert a fiatal orvos rosszul érzi magát. Weintraub lakására érve, zárva találta annak ajtóit és csak nagy nehézségek árán tudott behatolni. Azonnal kezelés alá vette az eszméletlen állapotban fekvő orvost, akit beszállítottak a Coltea-kórházba. Itt azonban nem tudták már rajta segíteni és reggel kiszervezték.

A hatóságok nyomban megindították a vizsgálatot az öngyilkosság ügyében. A nyomozó hatóságoknak feltűnt, hogy dr. Canet női hang hívta telefonon, de mire a helyszínre érkezett zárt ajtókat talált.

Megindult a felkelők újabb offenzívája Bilbao ellen

A felkelők sikereket jelentenek, a baszkok cáfolják a sikereket

Vitoriai felkelő-jelentés szerint, melyet a Havas továbbít, a felkelő-csapatok tegnap megtámadták a baszk állásokat a Ficahegyvidéken. Délután 4 órakor a hegy csucs Franco tábornok csapatainak kezében volt. Ugyancsak Vitoriaból jelentik, hogy a tegnap erős offenzívát indítottak

Larrabezuanánál és Mungujanánál, közvetlenül Bilbaótól északra. A jelentés szerint a felkelők az összes kijelölt célpontokat elérték. A köztársasági elhagyták állásaikat és visszavonultak.

Salamancából jelentik, hogy Franco tábornok tegnap repülőgépen a felkelők baszk frontjára főhadiszállására utazott, ahol megbeszéléseket folytatott Davilla tábornokkal, Mola utódjával. A megbeszélésen az egész északi haderő vezérkari tisztjei is résztvettek.

Bilbao jelenti: a felkelők semmit sem értek el...

Bilbaoi jelentés szerint a baszk fronton a köztársasági csapatok visszaverték a felkelők repülőik által támogatott támadásait. Biscarguiban és Larrabezua körzetében a felkelők nem értek el semmit, dacára erős tüzérségi tevékenységüknek. A Lemona hegycsucs közelében a kormányerők közükben tartják a kezdeményezést.

A baszk sajtóiroda jelentése szerint Rio helységének bombázása folyamán a felkelők tüzérsége a temetőt lötte elsősorban, ahova a polgári lakosság menekült. A bom-

bák feltépték a sirokat és a hullák maradványait nagy távolságokra szórták.

Maja tábornok offenzívája

A Havas jelentése szerint a köztársasági csapatok igen heves tüzérségi előkészítés után sorozatos támadásokat intéztek a felkelők aragoniai állásai ellen, melyek egyelőre a gyilkos gépfegyver és ágyú zártüzeiben meghusultak ugyan, de a megindult offenzíva végső eredményét megjósolni még nem lehet, mert a küzdelem még tegnap a késő éjjeli órákban is tovább folytatódott. Salamancáj jelentés szerint a támadók vesztesége tegnap estig halott és sebesültekben 500 személy, továbbá 4 tank és három nehéz gépfegyver volt, míg Valencia ugyanakkor azt közli, hogy a felkelők több, mint 1000 embert veszítettek.

Valenciai jelentés szerint az oviedói felkelő haderők parancsnoksága Buena-Visitanál abból a célból, hogy hadvonalát kiegyenesítse, heves támadás kezdett, melynek folyamán sikerült is a baszk csapatokat árkaikból kiszorítani. A baszk haderők azonban csakhamar elemtámadásba mentek át, melynek következtében az északi front eddig legvéresebb ütközete fejlődött ki. Az eredményről még nem érkezett jelentés.

Még mindig súlyos beteg Mária királyné

Bucuresti, június 12. A királyi palota marsallhivatala a következő orvosi jelentést adta ki: „Alólirottak megvizsgáltuk Mária királynét a sinaiai Pelisor-kastélyban s az előzőleg megállapított diagnózist helyesnek tartva, a kezelést jóváhagyjuk. Azon véleménynek adunk kifejezést, hogy öfélétségének továbbra is teljes nyugalomra van szüksége. Prof. Ferdinand Bazankon sk., prof. Hans Eppinger sk., dr. Walter sk., dr. Meyer sk., prof. Hortolome sk., dr. Demetrescu-Mante sk., dr. Marmulea sk.

Keit Sinaia, 1937. június hó 11. napján.”

Atelier Ioan Szabó S. A.

CLUJ, Calea Regele Carol II. 51. szám.

Speciális vas- és fémműve

Szürke öntvények minden szállásra. Motorhengerek, betétek és hengerejek. Sav- és tűzálló öntvények. Kéregöntvények malmok részére. Magas szállású bronzok előírás szerint. Alumíniumöntvények.

zépiti
-HA-
-Aj-
zsás
arc-
dó-
dern
e és
szá-
ele-
NA
EK
tent), 60 lit.
tejfőzőgépe
en. Poetas 23.
Telefon 506.
rendű mu-
gálás!
lakótársnót
nt.
es munkás,
beria.
tökés társat.
at „Iparvállal-
00 lej tökével
l jövedelmező
vidáruüzlethez
st Sighet ci-
árolok
butort, ék-
STERNBERG
radea, Bulv.
3.
fátán. Panzió
Maniu 39
zies paróka-
rőkák tartós
bb és legmeg-
különleges
lyfodrász, P
figyelmebe
iova, Bratiana
komoly képvi
nyillik junius
Foch 21 alatt
Kellemes ne-
oru magányo-
kedélyes, füg-
llandó, nyugod-
képes ajánlat-
ba kérek.

SPORT

A Rapid—Viktoria mérkőzéssel ma fejeződik be a Nemzeti Bajnokság

Cluj-Kolozsvár, június 12. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság küzdelme során ma Kolozsváron az utolsó mérkőzés kerül eldöntésre a Rapid és Victoria csapatai között. A mérkőzésnek a bajnokság szempontjából kevés a jelentősége. A bajnokság eldőlt, a kiesési zóna helyzete is tisztázódott. A mérkőzés mégis érdekességgel bír, különös tekintettel a Rapid képességeire. A Rapid két sztárja, Barátky és Auer közül különösen Barátky óriási formában van, aki a Belgium ellen győztes román csapat legjobb embere volt. Minthogy a Victoria idehaza mindig nagy és komoly ellenfél volt, a kolozsvári bajnoki szezon utolsó mérkőzése jó sportot ígér.

A mérkőzés délután 6 órakor kezdődik és azt Miti Niculescu bucaresti játékező vezeti.

Ma véglegesen eldőlhet a Phönix bajnoksága

A Nemzeti Bajnokság B) mai programja

Cluj-Kolozsvár, június 12. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság B) nyugati csoport bajnoksága ma véglegesen eldőlhet. Az élen egy ponttal vezet a Phönix Craiova városában, ahol a Craiovan együttesével játszik. Rivalisa a Vulturii Szatmár vendége lesz, ahol az Olimpiával mérte össze erejét. Ha a Phönix győz és a Vulturii kikop, ami normális körülmények között nem lehet vitás, a Phönix bajnokságához, tehát az első osztályba való bejutásához kétség nem férhet.

A Nemzeti Bajnokság B) csoportja mai programja a következőképpen:

Nyugati csoport:

Craiovan, Craiovan—Phönix, Romeo Ghitescu.

Cahei-Nagykárolyban, Victoria—Unirea M. V., Rabb.

Sibuban-Nagyszebenben, Soimii—Staruinf, Sipos.

Simefi-Piskin, CFR—Jiul, Cosma. Szatmár, Vulturii—Olimpia.

Keleti csoport:

Cernaufiban, Jahn—Sp. Studentesc, Tonny Trimescu.

Brasov-Brasóban, ACFR—Dragos Voda, dr Gabriel Russu.

Chisinauban, Sporting—DUIG, C. Bauer.

Bucurestiben, Malkkabi—Tricolor CFPV, Jean Petrescu.

Isabiban, Textila—Victoria, Hrehoret.

Braibaban, Franco Romana—IAR, Stavar.

A BATISLAVA KOLOZSVÁRON? Nagyváradról jelentik: A CAO három mérkőzésre leköötötte a cseh FC Bratislava labdarúgóegyesületét, június 21 és 22-én a Bratislava Nagyváradon játszik a CAO és Crisana csapataival, míg harmadik mérkőzését vagy Aradban, vagy Kolozsváron játssza a pozsonyi hírneves futbalcsapat. Kiáratás volna, hogy a Bratislava kolozsvári játékaikról tárgyalások sikerre vezetése, annál is inkább, mert már jó ideje nem volt a kolozsvári közönségnek nemzetközi mérkőzésben része.

Románia csak Egyiptommal játszik a világ-bajnokságon — ez a hír terjedt el Európa sportkörében. A módosított sorsolás szerint ugyanis a világbajnoki selejtezőben Románia Egyiptommal és Spanyolországgal került egy csoportba. A FIFA azonban tudomására hozta a spanyol labdarúgószövetségnek, hogy amennyiben őszig a spanyol polgárháború nem érme véget, Spanyolországot ki kell hagyni a világbajnokságra nevezettek mezonyéből. Minthogy pedig arra ezidőszent kevés remény van, hogy a spanyol polgárháború befejeződjék, már pedig ilyen körü-

mények között Spanyolországban nemzetközi válogatott labdarúgómérkőzést rendezni nem lehet, könnyen lehetséges, hogy Románia csak Egyiptommal fog játszani a selejtező küzdelemben, ami egyet jelentene a döntő mezőnybe való jutással.

Megszűnik a Román Kupa küzdelem? Bucurestiből jelentik: A szövetség körében arról beszélnek, hogy a Román Kupa néven ismert vándordíjat jövőre megszüntetik, mert igen sok napját veszi el a hivatalos műsornak és ez a rendszer nem is szolgálja a labdarúgás fejlődését. Nálunk ugyanis mindig a nagycsapatok győznek, mert nincs ki egyenlítőve még a tudás az egyes osztályok között. Ehelyett gyakrabban rendeznek majd kísérleti válogatott mérkőzéseket és a B) és C) osztályok játékosait is megfigyelik. Ily módon több játékos fejlődését biztosítják, mint a Román Kupa találkozókon — szói a nem mindenben helyes indokolás.

A MAI VENUS—UJPEST KK mérkőzés iránt Bucurestiben óriási az érdeklődés. Az Ujpest csapata Segesváron üdült két napot és csak ma reggel érkezik Bucurestibe 14 játékosal és két vezetővel, közöttük Langfelder igazgatóval. A Venus csapatát még nem állították össze, csak a mérkőzés előtt döntenek a végleges összeállítás ügyében.

Hétezer lej jutalom! A Belgium ellen győztes román válogatott csapat tagjai személyenként hétezer lej jutalmat kaptak. Ezen összegben kívül bőven jutott a játékosoknak az egyes személyek által felajánlott ajándékból.

Bucuresti ifjúsági csapata nyerte az Unirea ifjúsági kupát. Temesvárról jelentik: Az ifjúsági csapatok részére kiírt Unirea-kupáért tegnap játszották az utolsó mérkőzést Bucu-

resti és Temesvár csapatai. Győzött Bucuresti 3:2 (2:1) arányban. A kupát, amelynek végleges állását alább adjuk, Bucuresti ifjúsági csapata nyerte:

1. Bucuresti	4	3	0	1	12:6	6
2. Temesvár	4	2	0	2	13:9	4
3. Nagyvárad	4	1	0	3	4:14	2

Sportéletünk verszegénységére vall egyébként, hogy az Unirea-kupa küzdelemben Kolozsvár ifjúsági csapata a vezetőség fukarsága miatt nem vett részt.

Dr. Gustin nevét viseli az igazi Lithinés

Ellenőrizze a dobozon a Dr. Gustin feliratot. Ez a legfőbb biztosítéka annak, hogy egészségét megóvja egy kellemes itallal. Azok az előnyök, amiket a Lithinés du Dr. Gustin használata nyújt betegnek és egészségesnek egyaránt, eme specialitása utánozhatatlan összetételének, valamint az alkotó anyagok tisztaságának köszönhető. A LITHINES du Dr. GUSTIN nélkülözhetetlen az összes vese—máj—bél—és izületi megbetegedéseknek! A LITHINES du Dr. GUSTIN-nal előállított gyógyital igen izletes ivóvíz, dus szénsavtartalmú, különösen keverhető bármilyen itallal, különösen borral és szörpökkel, amelyeknek kitünő ízt ad.

30 év óta sikeresen napoztatás, évente több millió illert állítanak elő és napoztatnak a szőlő és neveléses itáló Vezérképv. „A. G. F. R.” Bucuresti, Str. Costache Balacescu, 23

SZÍNHÁZ-FILM

Az orvos dilemmája

A színház nyári szonjának első bemutatója G. B. Shaw világhírű komédiája, Az orvos dilemmája. Ez a ragyogó darab, amelyet különösen Reinhardt társulata tett világszerte népszerűvé, nemcsak aktualisan érdekes, korszerűen izgalmas szinpadit produkció, hanem egyben kiemelkedő, nemzetközileg is fémjelzett értéket jelent. A szereposztás eredetisége, a betanulás komolysága s a kiállítás áldozatkészése azt igazolják, hogy a színház a nyári szonban nemcsak, hogy nem akar engedni megszokott színvonalából, hanem még

fokozott erőfeszítéssel akarja évadját mennél méltóbban befejezni. Az orvos dilemmájának főszereplőit: Fényes Alice, Felszeghy Mária, Czoppán Flóri, Gróf László, Kovács György, Tóth Elek, Tompa Sándor, Borovszki Oszkár, Csóka József, Forgács Sándor, Fülöp Sándor, Lantos Béla, Csengeri Aladár. Az előadást Kádár Imre rendezi. Vasárnap délután hatkor és hétfőn este kilenckor is Az orvos dilemmája van műsoron.

Sárga liliom: Solymosán Magda első fellépése

Több, mint két hónapja nem léphetett Solymosán Magda a kolozsvári közönség elé. Nem csoda, ha az egész város óriási érdeklődéssel várja a népszerű, kitünő fiatal primadonna első szereplését, életveszélyes betegsége után. A színház feljuttatta az utóbbi évek egyik legmaradandóbb sikeri operettjét, a Sárga liliomot, amelynek főszerepében ünnepli Solymosán Magda fel-

gyógyulását és első fellépését a színház és a közönség. Vasárnap és kedd este kerül színre a felújított Sárga liliom, amelynek számos új szereplője is van, így többek között Sándor Stefi, Fülöp Sándor, Csóka József először játszanak a darabban a régi kitünő szereplők, Kovács György, Tóth Elek, Tompa Sándor, Stefanidesz Ilj mellett.

A Cigány jubiláris előadása

Vasárnap délután háromkor 25-ödször kerül színre Szigligeti örökbecsű Cigánya, amelyet Kádár Imre átdolgozásában és Csiki Endre új zenéjével a forró sikerű uj-

donságokat felülmúló lelkesedéssel fogadott közönségünk. Tóth Elek és Fényes Alice játszik most is az újjászülött Cigány főszerepeit.

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u. 3: A cigány. (A felújított örökbecsű népszerű 25-ik jubiláris előadása. Olcsó helyárakkal. Tóth Elek a címszerepben, Fényes Alice, Jenci, Borovszky, Tompa, Csóka, stb. a főszerepekben.)

d. u. 6: Az orvos dilemmája. (Másodszor.) este 9: Sárga liliom. (Solymosán Magda első fellépése Cluj-Kolozsváron életveszélyes betegsége után. Teljesen új betanulásban. Sándor Stefi, Stefanidesz Ilj, Czoppán Flóri, Kovács György, Tóth Elek, Tompa Sándor, Fülöp Sándor, Nagy István, Borovszky, Csóka, Deésy, Forgács, Homm Pál, Csengeri Aladár, Rajnai Sándor, Csóka József a főszerepekben.)

Hétfő este 9: Az orvos dilemmája. (Rendes bérlet 30. szám.)

Kedd d. u. 5: Jöjjön eljén. (Olcsó helyárakkal.) este 9: Sárga liliom.

Szerda este 9: Özönvíz előtt. (Nagy István nagysikerű izgalmas drámája harmadszor.)

Csütörtök d. u. 5: A szül és a gödölye. (Zilahy Lajos nagysikerű, új színművének első olcsóhelyáras előadása.) este 9: Meseáruház. (21-edszer.)

Péntek este 9: Szerelmemre ítélem. (Operett ősbemutató! Zenés bűnügyi komédia három felvonásban. Szövegét írták: Gredinár Aurél és Walter Gyula. Zenéjét szerezte: Claude Romain. Rendezte: Gróf

László. Vezényli: Schreiber Alajos. A teljes új táncatrakciókat betanította: Tebán János. A kiállítás tervezte: Rajnai Sándor. Főszereplők: Urmössy Magda, mint vendég, Sándor Stefi, Báza Eva, Czoppán Flóri, Jenei János, Tompa Sándor, Tóth Elek, Csóka József, Fülöp Sándor, Deésy Jenő, Csengeri Aladár, Homm Pál, stb. Premierbérlet 31. szám.) Szombattól minden este: Szerelmemre ítélem.

OPERA MOZGO MUSORA:
Kedd: Orlák keze. Főszereplő: Peter Lorre. Egy szadista orvos rémtettei és féktelen garázdálkodása a világ legszebb női közt. Csak felnőtteknek!

ROYAL MOZGO MUSORA:
Két kitünő premier 15 és 19 plus 5 lej olcsó nyári helyárakkal: I. Egy asszony válni akar... Egy mai házasság özinte, újhang, bátor regénye. Főszerepekben: Warner Baxter és Myrna Loy. II. Az igazi lovag. Ken Maynard és Tarzan, a csodáló legbravurosb cowboy filmujdonsága. Uj világhíradó.

DAVILA MOZGO MUSORA:
Hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken: Port Arthur, az orosz-japán háboru legizgalmasabb fejezete. Helyárak minden bélyeggel együtt 15, 20 és 24 lej. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

MUNKÁJ MOZGO MUSORA:
Csütörtökön, szombaton, vasárnap 3, 6 és 9 órakor, pénteken két előadás 3 és 6 órakor: I. Knoch-out. (Szerelmi ring). Izgalmas sportfilm. Fősz.: Anny Ondra és Max Schmeling. II. 4 és fél muskát. Vigjáték. Fősz.: Otto Wahlburg, Szóke Szakál, Verebes Ernő és Halmay Tibor.

Hétfőn, kedden és szerdán 3, 6 és 9 órakor: I. A köfal rejtélye. (Öngyilkosok Clubja). Izgalmas társadalmi dráma. Fősz.: Paul Wegener. II. A titokzatos ajtó. Izgalmas bűnügyi dráma. Fősz.: Hermann Spielmann és Fritz Odemar. III. Journal.

A legkellemesebb nyaralás és igazi áldás a betegeknek, tüdőlőknek a maramuresi

Costiui-Rónaszék sósfürdő

Elismert hatása van köszvény, csusz, verszegénység, női betegségek, idegesség esetén. Gyönyörű fekvésű tó, szabad fürdők. Állandó homokstrand. Közel kellemes kirándulóhelyek. Vizum- és vasuti kedvezmény. Prospektust kívánatra küld az Astra Soc. Cult. Sighet Maramures, Palatul Cultural. Szezonnyitás június 6-án

Nyitva június 1-től

mely összegben be
Ingyen prospektus
utján az „Organiz

Dr. Becskl Irén
gyermek-ideggyógyász és beszédhiba javító

Gyógypedagógiai Otthona

foglalkozik ideges és szellemileg visszamaradt gyermekekkel. Hormonkezeléssel értelmi fejlesztés. Kiszívású növesztése. Fogyasztások túlkövéreknél. Individuális pszichológia szexuális tuifejlettségénél. Halló-néma gyermekeknek beszédmegindítás. Dadogókat gyógyít. Pesti és bécsi egyetemi klinikai módszerek.

Str. Elisabeta 25. Telefon: 17-67.

VASÁRNAP, 1937. JUNIUS 13.

A PRO

A híres Barna-kő Münzenberg, könyvművészetéről. Propaganda és a párizsi Caricaturek dájának módszereit helytitkai tárja eléte a fogásaival és propagandára tanít.

Sok fontos adat sok kitünő megfigyelés, meg újmutatott vallottan és hangszóló.

A német hadüjbe belüli pszichológiai Az a feladata, hogy a tömegeket a háború tállynak egyik vezető brecht Blau nevű Blau órnagy könyve zérkar lélektani protbaigazításokat az amelyeknek segítése kileg is be lehet háboru lehet a háboru nem került könyv a tiszteknek egy kiportja olvashatja érdeklében. Az emlenpropagandája és W. Münzenberg borura uszító köny fedelére. A témája kitzése más: Há szándékok leplezte tömegek leigazása a tömegek felszabása.

Münzenberg tisztganda sikerének t pagandát a bécsi r a háboruban az a el Hitler. Az újítás tömeg felvilágosítás gátása, sőt megbu semmiféle hazugság céljai érdeklében. A hirdette annak, az osztást, a kamara holott a nagytöke z tása, hogy előkészít talajt az új háboru.

A Hitler önéletré temérék ötlekpez propagandájának ról. Háborog az int itélőképességi, kön tegekre helyezi a f stíli hazugságokat. les erjét, amellyel képtlenebb ostoba verni a nép tulnyo marakba.

Hitleri újítás vo kal egészítette ki a nek erejét, hogy a bbi a vitát és dönt barna zsoldosainak tartalékját képzéte elszánt bandita kö ja a becsületes em ségét, — állapítja S. A. meg az S. S. tak.

A náci propagan áll, a német nép m te volt, hogy Hitle felnagyítani. Münz zettel mutatja, me téket ez az isteníté lámma alacsonyod Három hetes ké munkája a munká ezt a notorius mu

A PROPAGANDA — FEGYVER

A híres Barna-könyvek szerzője, Willi Münzenberg, könyvet írt a propaganda művészetéről. Propaganda als Waffe a címe és a párizsi Carrefour a kiadója. A náci érdemén felül megcsodált propagandájának módszereit leplezi le benne, a műhelytitkait tárja elébünk, sorra megismerteti a fogásaival és befejezésül 88 ellenpropagandára tanít.

Sok fontos adat van ebben a könyvben, sok kitűnő megfigyelés és teméntelen okos ötlet, megújítás. A címe azonban bevalóttan és hangsúlyozottan nem eredeti.

A német hadügyminisztérium keretein belül pszichológiai ügyosztály működik. Az a feladata, hogy lelkileg is előkészítse a tömegeket a háborúra. Ennek az ügyosztálynak egyik vezető tényezője egy dr. Albrecht Blau nevű mérnökkari tiszt. Dr. Blau önmaga könyvet írt, tájékoztatót a vezérkar lélektani problémáiról, gyakorlati utbaigazításokat azokról a módszerekről, amelyeknek segítségével a tömegeket lelkileg is be lehet hálózni, teli lelkesedéssel lehet a háborúba hurcolni. A könyv persze nem került könyvtári forgalomba. Csak a tisztnek egy kicsiny és kiválasztott csoportja olvashatja és csakis a szolgálata érdekében. Az emigránsok szemfüles ellenpropagandája mégis megkaparintotta és W. Münzenberg ennek a vezérkari és háborúra uszító könyvnek címét írta műve fedelére. A témája is ugyanaz. Csak a célkitűzése más: Háború helyett a háborúszándékok leleplezése és ellensúlyozása. A tömegek leigázása és félrevezetése helyett a tömegek felszabadítása és felvilágosítása.

Münzenberg tisztán látja a Hitler-propaganda sikerének titkát. A nagystilű propaganda a bécsi munkásszervezetektől és a háborúban az antant hatalmaktól leste el Hitler. Az ujtítás csak az, hogy nem a tömeg felvilágosítása, hanem illúziókba ragatása, sőt megbuitása a célja, s hogy semmiféle hazugságtól nem riad vissza a céljai érdekében. Allandóan az ellenkzójét hirdette annak, amit akart: Vagyonfelosztást, a kamara jármának letörését, — holott a nagytöke szoldosa volt a megbízatása, hogy előkészítse a tömeg lelkében a talajt az új háborúra.

A Hitler önéletrajza, a Mein Kampf természetek önéleplezést tartalmaz a Führer propagandájának módszereiről és céljairól. Háborog az intellektus ellen, a gyenge itélőképességű, könnyen befolyásolható rétegekre helyezi a fősúlyt és dicséri a nagystilű hazugságokat, meg a folytonos ismétlés erejét, amellyel — ugymond — a legképtelenebb ostobaságokat is bele lehet verni a nép túlnyomó részét alkotó szamarakba.

Hitleri ujtítás volt az is, hogy erőszakal egészítette ki a propaganda szervezetének erejét, hogy kikapcsolta népgyűléseiből a vitát és döntő tényezőjévé avatta a barna szoldosainak — a Reichswehr titkos tartaékját képztek — öklét. A mindenre elszánt bandita könnyen megakadályozhatja a becsületes emberek politikai tevékenységét, — állapítja meg a Mein Kampf. Az S. A. meg az S. S. e recept szerint dolgoztak.

A náci propaganda centrumában Hitler áll, a német nép messiása. A Göbbels ötlete volt, hogy Hitlert emberfelettivé kell felnagyítani. Münzenberg egész sereg idézettel mutatja, mennyire nem ismer mértéket ez az istenítő propaganda, amely rök lámmá alacsonyodott le a náci kezében. Három hetes kénytelen-kelletlen testi munkája a munkások testvérvé avatja ezt a notorius munkakerülőt. Primitív má-

zolásai, képeslevezőlap-gicsei művészsé magasztosítják ezt a minden felvételi vizsgán elvágódott dilettánst. A dinom-dánomos várfogság: martirium. Az ezredtörzsnél eltöltött lógás: hősiesség. A fellovalt cimborák cserbenhagyása a müncheni puccsnál: magasabb politika.

A Hans Johst által megsürűfésűzött Mein Kampf-ja: irodalmi csucsteljesítmény. Az orvosok által ráparancsolt vegetarianizmus: önmegtartóztatás... A legerdekesebb, hogy Hitler maga is hisz a küldetésében és pártgyűlési beszédeiben allandóan és fellengösen dicséri — önmagát. De ez a tömjénezés sem önálló teljesítmény, nem náci kitalálás. A római császárak istenítése ezuttal a minta, amit a Hiler propaganda követ. A szenátorok ugyan nagyokat röhögtek rajta, — de kitűnően bevált a provinciák népeinek leigázásánál.

Münzenberg a náci propagandának minden vonatkozását pontosan és behatóan analizálja. A nemzeti frázéológiáját és az ifjuságr megrontását, zsidó üldözését és a háború uszítását. Befejezésül és vigasztalásul. A tuzásba vitt láрма kezd a német nép idegeire menni. „Die Hitlerpropagandisten reden zu viel, schreiben zu viel, versprechen zu viel — sie lügen zu viel.“ Az egyre ismételt hazugság kezd a terjesztői ellen fordulni. Ugyanigy a be nem váltott ígéretek. Az ellentétek imperialista való ság és a szociális és nemzeti demagógia között a legszajásabb propaganda nem képes már áthidalni. A propaganda kezd már az önbizalmát elveszíteni. Az idei május elsejét már nem merete a munkások felvonulásával megünnepelni, amint a korábbi években cselekedte; ezuttal csak a hadsereg masirozott fel. A katolikus és protestáns ellenk felvilágosító munkája is sok félvak szemét tett látóvá. Akadtak hithű keresztények, akik iskolai sztrájkra vetemedtek: nem küldték a gyermekeiket a rájuk kényszerített Wotan kultuszu náci-iskolába. A frázisokkal dőlgetett „kis ember“ is látja már a korrupció háborzongató eseteit, a féktelen dözsölést és szétfoszlott az illúziója, hogy a Führer nem tud ezekről a botrányokról, mert ha tudna, rendet teremtene. A spanyol események, a német fegyverek technikai hiányai, az imperialista célokért vágóhídra hurcolt német „Önkéntesek“ pusztulása mind-mind illúziót foszlato erjű. Többen füllenek az ellenpropaganda rádió beszédeire, egyre többen olvassák az ellenpropaganda röpiratit. És ez, nevezetesen az ellenpropaganda a Münzenberg nézete szerint a legbiztosabb eszköz a náci uralom letörésére.. Bizonyíték a Zeeland-Degrelle között ez év áprilisában megvívott brüsszeli választási harc. Degrelle pontosan a náci központ előírásai szerint dolgozott. De a Zeeland nagystilű ellenpropagandája kihuzta alóla a gyékényt. Gyujtó jelszavak, pompás képek, tréfás felvonulások (szamarak, tevék és kecskék csordája lepte el az utcákat, a hátukon tábla: Minden számár Degrelle szavaz. En Degrelle választom, mert teve vagyok, stb) Propagandagépkocsik, filmek, röpiratok, új ságok, vitaelőadások dolgozták meg a tömeget. Ha Degrelle egy hirdetésit oszlopot ragasztott tele a képével, Zeeland rögtön rádúplázott: egész házsorokat töltött meg a felhívásaival. Degrelle hiába próbálkozott a Hitler recipéjé szerint erőszakkal, terrorral. Minden erőszakoskodására sokszoros erőszak volt a felelet: a szónokait elpáholták, az autót felborították. A választás napján koporsókat hordtak körül

Egy világhírű márkájú, mindenki számára elérhető

PUDER

Egy doboz Lei 22

Poudre SOUVENIR de FRANCE L.T. PIVER PARIS

a városban: Degrelle csendben kimult — hirdette a felírásuk. A spanyol kormány is érti végre a módját, hogyan kell a múltvelt világ szimpátiáját mozgósítani a spanyol nép szabadságharca mellett. A Guernica esetében belefojtotta a kormány a lázadóba a szót sikeres ellenpropagandájával. Ezen az alsóház ülésén itélte el a békes polgárok, asszonyok, papok, apácák ellen viselt pusztító háborút.

Münzenberg egy Thomas Mann idézettel végzi: Nem szabad a rossznak és az erőszaknak átengedni az offenzívát, nem szabad megengedni, hogy a korszerű propaganda eszközeivel előnyöket csikarjon ki embertelen céljai számára. A világhelyzet megköveteli, hogy a természetnél fogva engedékeny és szelid szellem is megtanuljon harcolni és védekezni.

(t. i.)

Kié az Északi sark?

Huszonnyolc orosz kutató tartózkodik már a sarki táborban

Az orosz északsarki repülőállomás és kutatóállomás föllállításával kapcsolatban angol és amerikai részről már fölvetették az északi sarkvidék politikai hovatartozásának problémáit. Angol részről az a vélemény, hogy Oroszországnak az Északi sarkra vonatkozó hódító szándékát nem lehet elismerni. Az Északi sark ugyanis nem fekszik szárazföldön. Az orosz expedíció is óriási uszó jégtáblákon helyezkedett el. Ezek a jégmezők voltaképpen csak a tengert fedik, tehát a nemzetközi jog szabályai szerint a tenger nem annektálható. Hasonló az Egyesült Államok fölfogása is és utalnak arra, hogy amikor Peary 1906-ban az amerikai lobogót kitűzte az Északi sarkon, ezt csupán jelképesnek tartották és eszükbe sem jutott az északsarki vidékre igényt tartani. Egyébként a harmadik repülőgép megérkezése után már 28 ember tartózkodik az orosz táborban. A múlt hét végén hóviharak dühöngtek, de az utolsó napokban lényegesen javult az időjárás. A berendezkedés munkája teljes erővel folyik, a rádióállomást valóságos hótéglékből építették föl.

is működik és szükség esetén három perc alatt szét lehet szedni. Még mindig folyik a kirakodás, az élelmiszerek és tudományos eszközök beraktározása.

Schmidt professzor vezeti a munkálatokat, de az építkezések tulajdonképpeni irányítója Papanin. A rádiótornyban — ez valóságos jégvár — E. T. Krenkel a parancsnok.

Az expedíció tagjai közt van Mark Trojanovszkij, a világhírű filmrendező.

Trojanovszkij feladata a Rudolf-földi és az északsarki tábor életének és tudományos munkájának filmen való megrögzítése. Az előkészületekről és az elindulásról készült rövid filmet már forgatják az orosz mozikkban.

Wizo-élet Krasznán. A krasznai Wizo-csoport legutóbbi összejövetele Weisz Olga és Terka rendezésében zajlott le. Ez alkalommal Fegyveres Miksa állatorvos ismertette a sevouth ünnep jelentőségét, míg Weisz Ezra „Elmélkedés a zsidó otthon felépítéséről“ címen küldött az összejövetelre egy felolvasást. Weisz Terka Offenbach életrajzát olvasta fel és végül Ullmann Bözsi a helyszínen rögtönzött aktuális cionista versét olvasta fel, mellyel óriási sikert aratott. Frug Sámuel „A serleg“ című versét Rothschild Baby szavalta el nag tetszés mellett.

Munkában van már a villanytelep is, amelynek áramfejlesztőjét egy könnyű hordozható szélmalom hajtja. Ez a szélmalom a leggyengébb szélben

Carmen-Sylva (Movila)

Grand Hotel Movila és Hotelul Băilor

Nyitva június 1-től szeptember 31-ig. Komfortos szobák, folyóvízzel, penzióval vagy anélkül. Általány-kurák meleg iszapfürdővel

3800 lejtől

mely összegben befoglaltatik a teljes penzió, orvosi vizsgálat, fürdő és az összes taxák. Ingyen prospektust és információt ad, valamint szoba-előjegyzéseket felvesz összes fiókjai útján az „Organizația Națională Română de Voiaș si Turism Europa, valamint a szállodák igazgatósága. Telefon interurbán 20.

...nnak, ...ket e
...in
...ecia-
...ának
...ssze:
...néi
...óvíz,
...orrai
...sálto
...lajos. A tel-
...betanította;
...ervezte: Raj-
...kössy Magda,
...Báza Eva,
...Tompá Sán-
...Fülöp Sán-
...adár, Homm
...zám.)
...emre itélem.
...A:
...Peter Lorre.
...és féktelem
...ebb női kö.
...A:
...s 5 lej olcsó
...sszony válni
...szinte, új-
...szerepekben:
...oy. II. A z
...s Tarzan, az
...yboy film-
...A:
...kon és pén-
...z-japán há-
...Helyárok
...0 és 24 lej.
...9 órákor.
...A:
...3, 6 és 9
...és 6 óra-
...ng). Izgal-
...Ondra és
...muskátés.
...urg, Szőke
...ay Tibor.
...9 órákor:
...ok Clubja).
...Fősz.: Paul
...Izgalmas
...mann Spiel-
...journal.
...igazi
...nek a
...k
...csuz,
...ide-
...sítő,
...omok-
...nduló-
...mény.
...Astra
...Pala-
...s 6-án

Elviselhetetlen hát-fájdalmi voltak

Tehetetlenül fekiúdt az ágyban

Mint a legtöbb hátfájásban és reumatikus tartalmakban szenvedő, ez a hölgy is elhatározta, hogy egy utolsó kísérletet tesz Kruschen sókkal, hogy megszabaduljon kínzó fájdalmaitól. Nagy volt meglepetése, amikor észrevette, hogy a fájdalmak mind kisebbek lesznek és később, néhány hónap múlva, amikor teljesen megszabadult tőlük és meggyőződött a Sels Kruschen hatékonyságáról, a következő levelet írta nekünk:

"Mintegy négy hónapon keresztül kínzóan elviselhetetlen hátfájás; tehetségtelenül fekiúdtam ágyamban. Ezen idő alatt mindenféle gyógyszert megpróbáltam, de egyetlen egy sem használt. El voltam keseredve és arra gondoltam, hogy kórházba vonulok. De mégis, amikor a Kruschen reklámokban az enyémhez hasonló esetről olvastam, elhatároztam, még egy próbát teszek én is és nem volt más a meglepetésem, amikor megállapítottam, hogy a fájdalmak csökkennek. Négy hónapon keresztül szedtem a Kruschen sókat és nem nélkülözöm azokat semmiért a világon. Örülök, hogy megszabadultam ezekről a rettenetes fájdalmaktól". — B. C.

A Kruschen tartalmazta néhány só visszajáró egészségét és a vesék normális funkcióját biztosítja és nem engedi mérgező anyagok felgyülemelését. Ezen módon az ön szervezetét a legteljesebb tisztaságban tarthatja, egyúttal pedig megszabadul az annyira kínzó vesefájdalmaktól is.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Nagy üveg 95 lej, kis üveg 60 lej.

HIREK

A SOK HIANYOS ZSURNAL után végre elkészült az angol koronázási ünnepségek teljes hosszúságú (1125 m.) első és egyetlen autentikus filmje, mely a grandiózus koronázási menetet, az összes álamműk és résztvevők díszes felvonulását a legpróbb részletig művészi tökéletességgel mutatja be. A 100 százalékban színes filmsodát a jövő héten vetíti kizárólagos joggal a Royal slágermozgó. Az egész város türelmetlenül várja.

Időprognózis. Csökkenő légnyomás, változó felhőzet, enyhe északi szél, változatlan hőmérséklet. Helyi esők az ország keleti részeiben. Ma délelőtt a fővárosban napon 33, éjszakai 30 fokot mértek.

A lasi táblai főügyész feleségének tragikus halála. Isából jelentik: Ma reggel ágyában holtan találták Pogonat táblai főügyész feleségét. Bűjeli szekrényén két üres luminál és sommalin tubus volt.

Foto Meisner Regele Ferdinand 3.

Jelentkezés az oradeai társulati fiu és női kereskedelmi liceum első és ötödik osztályába. A Kereskedelmi Csarnok fiu és női kereskedelmi liceumában megkezdődik az alsó tagozat kiépítése. Az 1937—38. tanévben az első osztály nyílik meg, amelybe a negyedik elemi osztályt végzett fiu- és leányövéndékek iratkozhatnak be. Felvételi vizsga csak abban az esetben van, ha a jelentkezők létszáma meghaladja az 50-et. Jelentkezés június 30-ig. Akik a liceum V. osztályába ösztöndíjjal beiratkoznak, a júniusi szesszióban tartandó vizsgálatra június 20-ig tartoznak az intézetek igazgatóságainak jelentkezni. A vizsgálat június 22-én kezdődik. Felvilágosítást adnak az iskolák igazgatóságai (Aleea Gojdu 1.).

Bázna-fürdő

Engedmény a CFR-en. Vasutállomás Medias, minden vonaton bérautó és autobus. Szezon: május 16-tól október 1-ig. Rádióaktív, jódsós, kád- és medencefürdő. Iszapfürdők kádban és az ujonnan épült legmodernebbül felszerelt szabadfürdőben. Ivókúra. Inhaláció. Gyógyjavallatok: Csúz, iszap és különböző csontizületi és mirigybántalmak, női bajok, görvélykor, krónikus bőrbajok. Olcsó lakás, étkezési és fürdőházak. Május, június hónapokban, valamint szeptember 1-től mélyen szállított árak! Közalkalmazottak és családjuk a fürdőnél az egész idény alatt kedvezményben részesülnek. Közelebbi felvilágosítás szolgál a Fürdőigazgatóság és az Officiul Local de Cură și Turism.

Rosszul sikerült öngyilkosság. Tegnap délután különös véletlenség folytán szerencsés kimenetelű öngyilkossági kísérlet történt a Gazdasági Akadémia kertjében. Vescan Sándor a Gazdasági Akadémia 33 éves laboránsa tegnap délután revolverrel háromszor főbelőtte magát, de a golyók csodával határos módon nem sértettek meg nemesebb részeket, annak ellenére, hogy az első golyó behatolt az életunt ember koponyájába, míg a másik kettő megakadt a koponyacsontban. Az Akadémia személyzete közül késő délután fedezték fel az öngyilkosságot, amikor Vescan a súlyos vérvesztéstől eszméletlenül fekiúdt a földre. Azonnal értesítették a mentőket és a rendőrséget. Vescant a klinikára szállították, ahol azonnal eltávolították fejéből a golyókat. Vescan a késő esti órákban magához tért és az ágyánál megjelent rendőrtisztviselőnek azt mondta, hogy családi viszályok miatt akart megválni az életét. Az életunt laboráns hozzátartozói átszállították Vescant a Mátvás-szanatóriumba, ahol biznak a felépülésében.

Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegség, valamint azok, akik hűgysavas sók túlzott fogyasztásában és kőszívnyben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által bélműködésük elrendezését, emésztésük előmozdítását és állapotuk javulását érhetik el. Az orvosok ajánlják.

Felvétel a nagyváradi orth. zsidó fiu- és leánygimnáziumba. Az nagyváradi orth. zsidó hitközség közel félszázados, nyilvánossági joggal bíró fiu- és leánygimnáziumában folyamatban vannak az 1937—38. tanévre szóló jelentkezések. Az első fiu- és leányosztályba iratkozó tanulók felvételi vizsgálatot tesznek román nyelvből és számtanból. A felvételi vizsgálatra, amely f. hó 22-én, hétfőn reggel 8 órakor kezdődik, legkésőbb f. hó 19-ig jelentkezni kell a kérvényhez mellékelendő a következő okmányok: iskolai, születési, állampolgársági és újraoltási bizonyítvány.

Fejsalátát a mindennapi asztalra. Az elkészítés sorrendje fontos. Ezért említjük meg újból minden jó háziasszony számára: A szétdarabolt és mosott salátát félretesszük. Azután tetszés szerinti ecetet vagy citromlevet öntünk a tálba, picit só és kevés cukrot. Csak ha ezek a hozzávalók maradéktalanul fel vannak oldva, öntjük a Sphinx-ételolajat hozzá. Olaj ecettel és citromlével különben nehezen vegyül és alig van egészségesebb táplálék, mint a friss és Sphinx-ételolajjal készített fejsalátá. Sphinx-olaj minden salátának rendkívül finom aromát ad.

ROYAL slágermozgóban kedden a legszebb francia film premierje:

A gépirókisasszony férjhez megy

A világsikerű „Mesék az irógépről” folytatása. Főszerepekben: JEAN MURAT és MARYNA LOY. ABRAHAM PAL csodálatos muzsikájával.

Hétfőn utoljára két nagyszerű premier: I. Egy asszony válni akar. Warner Baxter és Myrna Loy a főszerepben. II. Az igazi lovag. Ken Maynard és Tarzan a csodáló filmje.

Június 25-én kezdődnek az érettségi vizsgák. Bucurestiből jelentik: Az érettségi vizsgák az egész országban július 25-én kezdődnek.

Három orosz léggömb zuhant le egy beszarabiai községben. Bucurestiből jelentik: A Lapusna megyei Balceanu község közelében tegnap három orosz léggömb zuhant le. Valószínűleg időjárásutalásokhoz használt léggömbökről van szó, legalább is a talált műszerek erre utáltak.

Az impotens férfi nem beteg, hanem csak hanyag

Elitélendő az a férfi, aki szexuális erőnek csökkenését érezvén, nem teszi meg rögtön a szükséges lépéseket, hogy az impotenciát megelőzze.

Ezt annál is fontosabbnak tartjuk megállapítani, mivel a RETON-tablettákban a legkiszáradtabb erősséget kapjuk a nemi gyengeség kezelésére.

Egy RETON-kezelés nagyon egyszerű: naponta 3 tablettát veszünk be és 3 napos kúra után már erősen és biztosan érezhető a hatása.

Egy RETON-tubus 25 pasztillát tartalmaz, tehát 8 napos kúra való.

A RETON-tabletták mindenki számára megszerezhetők a 98.— lejre leszállított ár következtében.

Vidékre Lei 110.— előzetes beklüde esetén szállítunk. Vezérképviselet E. & L. Cloară, Bucuresti III. Str. Speranței No. 37.

HA AKARJA,
HOGY MEGCSODÁLJÁK
HASZNÁLJON CSAKIS

BOURJOIS

Paris
KÉSZÍTMÉNYEKET

SOIR DE PARIS PUDER, KÖLNIVIZ

és utánozhatatlan PASZTELL-arcfesték

MINDEN EGYES PUDERDOBOZBAN EGY FLACON „SOIR DE PARIS” parfümöt talál!

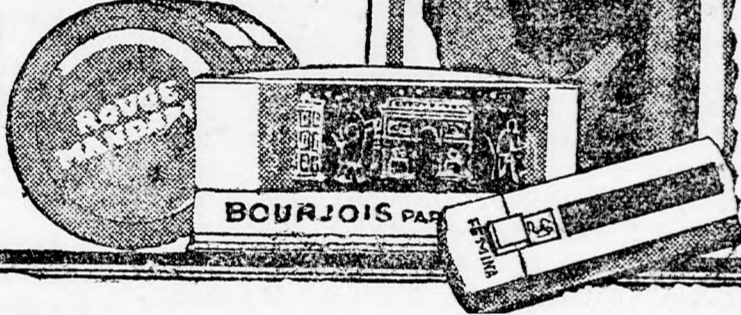

Foto Meisner Regele Ferdinand 3.

Felakasztotta magát egy negyedik gimnázista. Bucurestiből jelentik: A Fundatura Budulescu negyedben levő lakásukon egy Nitescu nevű házaspár ma felakasztva találta 15 éves fiát, Vasile, a Reg. Carol I. gimnázium negyedosztályos tanulóját. A fiu levelében azzal indokolja öngyilkosságát, hogy ismétlésre utasították.

Rövid hírek mindenünnen. Moszkvai jelentés szerint az oroszországi vetések jó állapotban vannak és bőséges termést ígérnek. A szárazságnak nem volt befolyása a helyzetre. Jó állapota a kedvező légköri viszonyoknak és a mezőgazdaság modernizálásának köszönhető. — Az urali Sverdlovszk vidékén tegnap két óráig vihar pusztított. Nyolc ember vilámsapások következtében életét veszítette. — Egy társaságépkecsi 30 zárandokkal, Parma közelében szakadékba zuhant. Egy ember életét veszítette, 8 súlyosan megsebesült. — A törökországi Muehan egy juh két bányát ellett, amelyek mindegyikének hat-hat lába és két-két farka van. Egyikük hermafrodita. — A Tennessee amerikai páncélos homokzátonyra futott a San Francisco-öbölben. A 32.3000 tonnás hajót 11 vontató gőzöt próbálja kiszabadítani, egyelőre eredmény nélkül.

Borsec fürdő

EISIG-viláiban megnyílt a szigoruan כשר ארטה jó és olcsó konyhájáról ismert

Klein vendéglő

Előszeszében olcsóbb árak.

SZERKESZTŐ ÜZENETEK

G. M., Petrosani. A kért könyv beszerezhető a szerzőnél Oradea, Str. Milerand 1. Ara 80 lej.

R. A., Alesd. Sziveskedjék pontos címét közölni, hogy levélben válaszolhassunk.

HÖLGYEIM!

A legjobb, a leghigiénikusabb nyári koztüm az

INELLA

egész koztüm SACCO és szoknya,

reklám ár:

1.1740.—

garantált mosható. — Egyedárusító

FEMINA

NŐI KONFEKCIÓ ARUHAZ

CLUJ, Str. MEMORANDULUI No. 1.

Codreanu Cornél a vármegyeháza üvegtermében június 5-ig kiállított képeit az érdeklődők a művész mutermében továbbra is megtekinthetik a délutáni órákban este 6 óráig str. Petru Maior, 4. II. emelet jobbra, első ajtó.

AZ ÖN EGESZSEGE ÉS IDEGEI VESELÉNYBEN VANNAK! Csak egyszer vegye az új „Brilliant-Extra-Primissa”, vagy a „Luxus-Silken-fine” minőségűket, amelyek orvosok által lettek ajánlva és meg fog győződni, hogy Primeros a legkellemebb és legbiztosabb védelmet nyújtja, ami csak létezik. Aki egyszer Primeros-t vett, mindig csak ezt fogja venni!

UJ KELET Legújabb hírek

Nemzetközi hullámokat vert fel Tuchacsevszki és tábornoktársainak kivégzése

A francia sajtó nagy aggodalommal nézi az orosz eseményeket. Sehol nem látják tisztán a Tuchacsevszki-per igazi okait

Moszkva, június 12. Jóllehet már az első pillanatban nyilvánvaló volt, hogy Tuchacsevszkit és hét tábornoktársát halálra fogják ítélni, a szombatra virrado hajnalban kimondott halálos ítélet nagy megdöbbenést keltett az egész világon. Nemzetközi politikai körökben most már komoly mérlegelés tárgyává teszik az oroszországi állapotokat, amelyekre a sorozatos kivégzések ijesztő fényt vetnek, különösen az Oroszországgal szövetséges államok szempontjából. Erre mutatnak a már beérkezett friss hírek, melyek különösen a francia sajtó aggodalmairól számolnak be.

Mindent „beismerték“ a vádlottak

A per lefolyásáról a Tass távirati iroda már megszokott hangú közleményét adta ki. Eszerint a vádirat felolvasása után a vádlottak Ulrich elnök kérdéseire beismerték az ellenük emelt vádakot és büntösségüket. A tárgyalások során beigazolódott, hogy Tuchacsevszki, Yakir, Uborevics, Kork, Eidemann, Feldmann, Primakov és Putna egy, a szovjetekkel barátságatlan politikát folytató idegen állam kaonai kémszervezetének szolgálatában állottak és rendszeresen tájékoztatták az állam katonai köréit a szovjethad-sereg helyzetéről. Ugyancsak beismerték a vádlottak, hogy szabotázszt követtek el, mely-lyel alá akarták ásní a szovjethad-sereg ha-talmát és a szovjetunió elleni katonai táma-dás esetére a vörös hadsereg legyőzését ké-szítették elő, hogy helyreállítsák Oroszorszá-gban a nagybirtokok és nagytőke rendszerét. A bíróság mindannyukat büntösségek találta és agyonlövésére ítélte. A bíróság egyben elrendelte a tábornokok lefokozását is.

Blücher kegyvesztett?

A halálos ítéletet hozó bíróság tagjai kö-zött szerepelt Blücher marsall is, akinek a bírák közötti jelenléte cáfolatnak tűnik azok-kal a hírekkel szemben, hogy a marsall Sztalin előtt kegyvesztett lett. A mai zava-ros helyzetben azonban nem lehet biztosan tudni, hogy Blüchernek milyen a helyzete a hadseregben, hiszen Tuchacsevszkit még halálraítélése előtt két héttel a Volga kerü-leti katonai parancsnokság élére nevezték ki. Az a körülmény, hogy a vörös hadseregnek eddig legnépszerűbb vezéreit ítélték halálra, arra enged következtetni, hogy a szovjet-hadsereg keretein belül folyó tisztogató mun-ka igen széleskörű szervezkedés leplezése után indult meg.

Az angol sajtó véleménye

London, június 12. A Times vezércikkben foglalkozik a kérdéssel és meglepőnek tartja, hogy a moszkvai per tárgyalásán Vorosilov marsall nem vett részt. Ezt azzal magyaráz-zák, hogy nem helyesli tegnapi barátai le-fokozását és halálraítélését. Sztalin ezért Blücher tábornokot helyezi előtérbe. Való-szintűnek látszik, hogy Sztalin rövidesen le-váltja Vorosilovot is. Az orosz jelentések sze-rint Németország javára elkövetett kémke-désről van szó, holott az elítéltek közül tobb-en ellenségei Németországnak.

Igen súlyos a helyzet

A Daily Telegraph jelenti, nincs semmi meglepőbb, mint az orosz tábornokok ellen emelt vád, hogy meg akadták bomlasztani a vörös hadsereget, amelynek megszervezésére annyi évi munkát fordítottak. A vörös had-seregnek sok időre lesz szüksége, míg ki-heveri a súlyos megpróbáltatásokat. A Daily Mail szerint a helyzet sohasem volt olyan fe-szült és drámai, mint most. Sztalin attól tart, hogy a per következtben a Kremben forradalom fog kitörni. Ezért sürgősen közák ezredeket és távolkeleti mongol csapatokat rendeltek Moszkvába. Vorosilovot katonai fej-dezet és hatvan titkosrendőr őrzi. Intézké-dések történtek arról is, hogy minden meg-mozdulást, ami Tuchacsevszki, a szovjetunió egyik legnépszerűbb emberének barátai ré-széről történne, csirájában fojtsanak el.

Aggodalmaskodik a francia sajtó

Párizs, június 12. A párizsi sajtó a fem-nálló szövetség szempontjából kommentálja

az orosz eseményeket. A Le République-ben Pierre Dominique ír a következőképpen:

„Sztalin még a legelvakultabb franciának is kinyitja a szemét. Ő maga az, aki megöli a francia-orosz szövetséget és a két ország közötti katonai barátságot“. Az Echo de Parisban Pertinax felveti a kérdést, vajjon Sztalin és Vorosilov nem fogják-e erőiket gyöngíteni a jelenlegi válságban és ellen tu-tak-e állni a hitlerista pángermánizmusnak.

A francia lapok közül egyedül a L'Humanité helyeseli az orosz kormányt és közli a francia kommunista párt kiáltványát, mely elítéli a „vörös hadsereg árulóinak tevékeny-ségét és dicséri Sztalin éberségét“.

A lengyel szocialisták nemzetközi bonyodalmaktól tartanak

Varsó, június 12. A lengyel lapok megállá-

Az angol közvélemény a nyolc szovjettábornok kivégzéséről

London, június 12. Angol diplomáciai kö-rökben feltűnő tartózkodással viselkednek a 8 szovjet tábornok halálraítélésével szem-ben. Politikai és parlamenti körökben, ame-lyek politikailag nem angazsálják a kormány felelősségét, a helytelenítés egyre nyilvánvá-lóbban kifejezésre jut. Ultrakonzervatív kö-rökben a halálos ítéletet mint a kommunista rendszerrel együtt járó barbárság újabb megnyilatkozását látják. Liberális körök ugyancsak elítélik a szovjethatóságok eljá-rását, annál is erőteljesebben, minthogy a li-berálisok eddig védelmükbe vették a szovje-tet a konzervatívok támadásaival szemben. Munkáspárti körökben kihangsúlyozzák, hogy az oroszországi események jobbak, mint valaha, igazolják szociáldemokrata evo-lúció metódusainak elvitathatatlan fölnyét.

„Kutyák haljanak meg, mint kutyák“
Moszkva, június 12. A Pravda mai száma-ban a következőket írja:

„Ha az orosz nép valamelyik tagjában még

pitják, hogy az oroszországi belső helyzet súlyos és a bizonytalanság egyre növekszik. Emlékeztet arra, hogy a Tuchacsevszki-per-nek ugyanaz az alapja, mint az elmúlt évben lefolyt két pernek és kapcsolatban áll a GPU tisztogatási munkálataival. Az Illusztravanni Kurier Codzienni, a kormány lapja így ír: „Sztalin fellép mindazok ellen, akik utjában állanak és akiknek véleménye a külpolitikát illetően nem egyezik az övével“. A Robotnik című szocialista lap megállapítja, hogy az események súlyos kihatással lehetnek a nem-zetközi életre. A sajtó szerint a tábornokok ellen felhozott vádak ürügyek csupán, me-lyek mögött Sztalin végezni akar ellenfelei-vel. A lapok tudni vélik, hogy a két tábor egyazon célokat követ, de a program meg-valósítását illetően különböznek egymástól.

késég maradhatott volna ama idegen nem-zetet illetően, amely korrumpálta Tucha-csevszkit és a többi halálraítelt tábornokot, ma ennek a kétségnek nincs többé helye. Felfedezték a térképeket és a tervrajzokat, amelyek egy idegen hatalom céljait kívánták szolgálani. Tudja meg azonban mindenki, hogy minden ilyen, a szovjetunió elleni ki-sérletezés újabb előrehaladást jelent Göbbels uralmának megszüntetése felé“.

A Pravda berlini tudóstíójának távirata szerint a német sajtót teljes tájékozatlanság és zavar urálja a szovjetárulók letartóztatá-sával kapcsolatban.

Több moszkvai üzem éjjeli munkáscsapatai egyhangú határozati javaslatban helyeselték a tábornok fölötti verdiktet. A lapok olda-lakon keresztül követelik az árulók és ké-mek halálát. „Kutyák haljanak meg ugy, mint kutyák“ — mondja a határozati javas-lat, amelyet a moszkvai első gyalogos had-osztály tisztjei és katonái szavaztak meg.

Select Muzgó

Marlene Dietrich, Charles Boyer mesésen szép színes filmje: Allah kertje

HÉTFOI KEZDETTTEL:

A felhők kalózzai

egy 13 órás légi ut izgalmas élményei.

A három kisantant-miniszterelnök találkozása egy aldunai hajó-kiránduláson

Nagyjelentőségűnek tartják Hodzsa Milán bucaresti látogatását

Bucuresti, június 12. (Az Uj Kelet tud.) Politikai és diplomáciai körökben a leg-nagyobb érdeklődéssel várják Hodzsa Mi-lán cseh-szlovák miniszterelnök bucaresti látogatását. Hodzsa Milán kedden, június 15-én reggel érkezik a prágai gyorsral a fővárosba. A mogosaiai pályaudvaron Ta-tarescu miniszterelnök és a kormány tag-jai fogadják a vendéget, aki az Athene Pallaceban száll meg és még aznap dél-ben 12 órakor audiencián jelenik meg az uralkodó előtt. A látogatásnak azért van különösebb jelentősége, mert egy dunai ki-rándulás alkalmat fog szolgáltatni arra, hogy a három kisantant állam miniszter-elnöke behatóan megtárgyalja az európai politikai helyzet aktuális kérdéseit. Hodzsa Milán dr. látogatása tehát nemcsak protokolláris visszaadása Tatarcescu prágai vizitjének, hanem a jelek szerint újabb, erőteljesebb kihangsúlyozása lesz a kisan-

tant államok szolidaritásának. Ebből a szempontból különösen nagy érdeklődéssel várják a beszédeket, amelyek Hodzsa és Tatarcescu kedden este a tiszti kaszinóban tartandó diszvacsorán fognak elmondani. Erre a vacsorára meghívást nyertek az összes pártelnökök, volt miniszterelnökök és miniszterek is. A volt miniszterelnökök közül egyedül Maniu részvétele bizonyta-lan, miután nem tartják valószínűnek, hogy külföldi utjáról időközben visszatér-jen.

Szerdán a Regele Carol hajón Hodzsa és Tatarcescu kirándulást tesznek a Du-nán. Ugyancsak hajón elébük utazik Stoi-a-dinovic jugoszláv miniszterelnök, akivel beható eszmecserét fognak folytatni. Hodzsa látogatásának előkészítésére ma meg-érkezett a fővárosba Veverka, a cseh-szlovákia új bucaresti követe, akit a visszahívott Jan Seba helyére neveztek ki.

Cukorbetegek!!

A külföldön is elismert

Dr. Senflner-féle

diabetikus kenyér, liszt és mindenféle tészta

Clujon, Str. Iorga 11 szám alatt a

DIABET

romániai főkeraknál kaphatók.

Kérjen ismertetőt.

Vidékre postai szétküldés.

Százezer font kölcsönt kapott Tel-Aviv városa

Tel-Aviv, június 12. A palesztinai kom-mány 100.000 fontos kölcsönt szavazott meg Tel-Aviv városának új iskola- és más középületek emelésére. A közeli napokban megkezdik az építkezéseket.

Egyre több vasipari üzem munkássága csatlakozik az északamerikai acé-lipari sztrájkhoz

Newyork, június 12. Az ipari munkások megszervezése végett Lewis elnökletével mű-ködő bizottság elhatározta, hogy elfoglalja a Steel Trust cég gyárépületeit. A sztrá-jkot elrendelték a Bethlehem Steel üzemeknél is Joohnstownban, ahol 15.000 munkás dolgo-zik. A sztrájkolók különben tegnap leszállá-ra kényszerítettek egy repülőgépet, amelytől élelmezni akarták a sztrájkhoz nem csatlakozott munkásokat, akik a Republic Steel warreni üzemében dolgoznak. Monraebst holnapra tömegtüntetést terveznek.

Ujabb newyorki jelentés szerint az autó ipari munkabeszüntetés növekvőben van, kö-lönösen Michigan államban, ahol 43.450 munkás sztrájkol. Az acélhiány miatt számos munkás csatlakozott az acélipari sztrájkhoz. Flyntben 14.000, Detroitban 12.000, Pontia-cban 10.000, Saginamban 6500 a munkanélkü-liek száma.

Rablótámadás áldozata lett egy bucaresti író felesége

Bucuresti, június 12. Az elmúlt éjszaka egy ismert fővárosi író felesége különös rab-lótámadás áldozata lett. Az asszony két gyer-mekével és ezeknek nevelőnőivel hazafelé tartott, midőn a Büffé étterem előtt megtá-madták. A banditák kitepték kezéből a reth-küljét és lehurzták újjáról gyűrűit. A segít-ségért kiabáló asszony megvédésére járókelő-szalaáltak össze, a banditák azonban szétütö-ttek közöttük és skerült eltűnniök.

A felkelők behatoltak Bilbao erő-vonalába?

SALAMANCA, június 12. Franco mar-sall főhadiszállását ideiglenesen Burgosba helyezték át, hogy könnyebben irányíthassa a bascajai felkelő offenzívát. Vitoriai jelentés szerint az új folyamán a felkelőknek sikerült behatolniuk a Bui-baot védő kormányfront erősítési vonalá-ba. Az előnyomulás öt kilométer széles-ségben történt. Az első kormánypárti vonalat már péntek este 10 órakor elfoglat-ták. Minguia városa lángokban áll. A kor-mánycsapatok súlyos veszteségeket szen-vedtek.

CENZURAT

Taxa postala plătită în num. No. 224713/929.

10. Telefon Havonta 600, földre: H félóra 12. detések d. KELET" zaldóság e ja. Cikkeim forrás megj 11

A K

Hatalmas a köiozsv küiönös e

Bankett, f

CLUJ, június 1 kolozsvári állomá délelőtt már kile a politikai, egyhá gok. A királyvára fenyoágakkal kör tábla, a katonai tisztek berettes o kelőségek és a sz kvesztorral és Po nőikkel diszkreten gonddal örködnek lött. A negyedik pa szalonkocsikkb már reggel hét ó totta a magas ko lingóznak le a per lamennyikn szürk szürke cilinderrel tavescu egyeneser munkatársai szár miniszteri egyen dior is, aki a zsak vállan merül el san barátságos be

A minisz

Nemsokára egy nem a teljes mini markans profilja, zott alsó álla, kar magaslik ki az e

Tiz óraker elül ra méltóságteljes rágózt és az o tett mozdonytól v tonai zenekarból himnusz ütemei, a királyi gárda engedik le a kirá lyen könnyedén k hér egyenruhájáb padt uralkodó. Sz gé Urdareanu ez fiatal marsallja hér tiszti egyenr Ilie Radu őrnagy tánsok. Tatarcescu dor mély reveren revséggel, a mini ris szabályszerűs uralkodó kezet n fogadja Florescu lép a disz-század feszenző tartaléko

Elindul a

Dragan polgár széd keretében ny kenyeret és söt. A az állomás épüle szöbge alakulva a strajerek és a ka átlátható gyűrűje nemzeti ruhába ö ezere menő hata Hatiegan Juliu pr parancsnoka, üdvö le jelentését. A s a királyhimnuszt